

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
na mesec 4/50	

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 33.

Ishaja vanek dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vedno po nakazilu. Na samo plačilo naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Naša bodočnost in Zagreb.

Dr. V. K. — Naravni razum pravi prirodestu človeku, da bi moral biti Zagreb točka, okoli katere bi se naj danes sukalo jugoslovansko vprašanje. Vendar se zdi, da Zagreb te vloge vsaj vidno ne igra, in se seveda naš narod, ki je v neštevilnih izjavah po vseh jugoslovanskih deželah sijajno odglasoval za državo SHS, vprašuje, zakaj Zagreb ne zavzema vodilne vloge. Naša dolžnost je o tem z našim ljudstvom razpravljati, da se ne vdomačijo kvarni nazori.

V celotnem področju bodoče države Srbov, Hrvatov in Slovencev deluje danes edino v Zagrebu ljudsko zastopstvo, sabor Hrvatske in Slavonije. Vsi deželni zbori z jugoslovanskim prebivalstvom tostran Litve so izločeni, Bosna seveda tudi. Sami — komisarjati! Le v Zagrebu imamo ustavne razmere, kar je seveda vesel pojav. Zagrebska saborska večina, hrvatska koalicija, zveza hrvatske samostalne in srbske samostalne stranke, je na krmilu banovine s svojo lastno narodno vladno in svojim hrvatskim banom, kar je za narod v vojnem času baš v gospodarskem oziru visoke vrednosti. Z pomoč 20.000 stradalcev dece iz Bosne, Dalmacije in Primorja nam očituje vrednost nezrušene ustave in tudi izven banovine, v Dalmaciji, se iz Zagreba objavlja rešitev v preskrbi. Tudi v drugi smeri je to narodno zastopstvo izkazalo baš zadnje tedne svojo moč v korist naroda, z bojem zoper frankovce, ki so hoteli Hrvatsko prodati — komisarju. Po mnogoletnih težavnih bojih zoper madžarski vpliv si je pridobila koalicija moč na Hrvatskem ter se uveljavila s svojo lastno vladno, v Zagrebu, kjer je gospodovala prej ključenost. V raznih oblikah. Doseglo se je to na podlagi bratstva hrvatskega in srbskega življa, dočim se je prej iz Pešte igravalo enkrat hrvatsko zoper srbsko in zdaj zoper narobe, pa zmajir v oslabljenju Hrvatske, ki je s tem zlasti gospodarsko čim dalje bolj propadala. Gospodarsko ojačenje z dosega lastne narodne vlade, vsled pomirjenja hrvatske s srbstvom, je bilo geslo hrvatsko-srbske koalicije od začetka in priznanje nagodbe z Ogrsko je koaliciji odprlo pot do vlade tudi v Pešti.

Če si pregledamo imena poslancev koalicije, srečamo odlične moze, ki so mnogo pretrpeli v boju s Pešto in ki jih diči odlične sposobnosti na eni strani in neomajno zaupanje volilstva na drugi strani. Toda odločne izjave za lastno skupno državnost jugoslovanstva še ni bilo dobiti od te merodajne strani. Ko se je zadnje mesece govorilo o poskusu Dunaja in Pešte, rešiti jugoslovansko vprašanje v nekakem „samoz-

hrvatskem“ zmislu, sumničilo se je celo že koalicijo, da bi se mogla vabiti Pešte vdati, toda verjetno, se zagotavlja, da se v tem oziru ni zgodila nikakršna škoda. Povrh so nastopili zadnji čas v saboru v Zagrebu odlični govorniki iz srbske in hrvatske strani koalicije, dr. Dušan Popović, dr. Bertić in Svetozar Pribičević, ki so edinstvo naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev povdarjali tako odločno, da so v nas zbudili upanje, da bode res kmalu prišel čas, ko bode Zagreb vzel boj za našo bodočnost v svoje roke. Izjava Popovića, da je v toliko Slovenec kakor Hrvat ali Srb, ali pa niti jedno ali drugo, ampak Jugoslovian, utegne postati naravnost zgodovinsko važna. Tudi Bertićev povdarek, da bode uspeh svetovne vojske jugoslovanske države, se mora visoko ceniti. Seveda pri vsem tem ne vemo kam diti Bertićeve besede, da za sedaj moramo stati na stališču med Hrvatsko in Ogrsko obstoječe nagodbe! Ta rešpekt pred tolikrat v škodo Hrvatske zlorabljeno nagodbo je baš ovira, ki jemlje koaliciji marsikje zaupanje. Dokler bomo respektirali obstoječe ustavne določbe kot nedotakljive, dotlej države Srbov, Hrvatov in Slovencev ne pričakujemo! Da bi prišla sama ob sebi kot nezaluden zrel sad, kateri narod na svetu je še kaj takega za sebe pričakoval ali dosegel? Brez boja! In pri vsem tem se nam zdi, da glasilo koalicije ob govoricah, da Pešta hoče bana odsloviti, z nekim zadoščenjem povdarja, da na to ni misliti zategadelj, ker Pešta zaupa koaliciji, da se hoče pošteno in lojalno držati hrvatsko-madžarske nagodbe! To je grenak pelin k lepim besedam gori imenovanih saborskih govornikov o jugoslovanstvu. Ali pa hoče, da deželo vržemo v negotovost in jo izročimo madžarskemu nasilju in komisarju?! Tako se glasi odgovor na vse enake pomisleke s strani koalicije. In mnogo jih je, ki si tega ugovora iz tehtnih vzrokov ne upajo zavrniti, če tudi so dobri narodnjaki! Tako prilično stojimo danes s hrvatsko-srbsko koalicijo.

Največja saborska manjšinska stranka — Starčevićeva stranka prava — po svojem programu ne priznava nagodbe med Hrvatsko in Ogrsko ter od nekdanj na podlagi hrvatske zgodovine zahteva lastno državnost. Ta stranka, ki ima velik del hrvatskega naroda za seboj, je na podlagi majske deklaracije brez ozira na Pešto, kakor mi brez ozira na Dunaj, zahtevala lastno državnost naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Spremenila je nesebično tozadevno svoj prejšnji za hrvatsko prikrtojen program, s čemur je storila žrtev jugoslovanske ideje, ki se mora politikom te odlične stranke le v čast šteti. Ali je pa Starčevićeva stranka enako srečna glede svoje taktike kakor glede svojega programa, je vprašljivo. Da čisla svoji preteklosti primerno v prvi vrsti hrvatsko posebnost in išče z vrlinami hrvatskega

oživotvorenje naše skupne državnosti, je le dosledno in je prepustiti stranki, da stojnosti edinstvenega naroda za sedaj se posluži najboljših potov za skupni cilj. Mi, ki smatramo dosego samostojnega narodnega prostora, sicer ne moremo prav razumeti, čemu naj služi tako pogosto odklanjanje jugoslovanstva kot narodnega pojma in povdarjanje istega kot le zemljepisni pojem. Obžaluje mo tu, da si ta stranka, kakor so zadnje volitve pokazale, zaupanja srbskega dela skupnega naroda še ne zna pridobivati. Ne moremo pa prav presoditi, ali je opravičeno očitiranje strankrskosti nestrpnosti, ki se povdarja nasproti Starčevićancem tudi v najzadnji dobi. Da varujejo strankino posebnost, je sama ob sebi umevna pravica in je morebiti videti za splošno narodno korist čisto celo izgubo v tem, če se življenja sposobna stranka svojememu obstanku brez tehtnega vzroka odreče v važnem trenutku. Kakor pa visoko čislamo politike te stranke, zdi se nam vendar, da bi naj ista iskala nasproti koaliciji v narodnem vprašanju najbližje bodočnosti mesto bojne odločitve pot spoznanja.

Občudovanja vredno žrtev narodnemu edinstvu so prinesli hrvatski in srbski političarji iz Dalmacije na svojem nedavnem shodu v Splitu, kjer so z ozirom na naš narodni položaj sklenili izbrisati vse strankine razlike iz preteklosti. Dalmacija, ki je bila v jugoslovanski zgodovini že mnogokrat merodajna, hotela je iti še korak dalje ter pozvati tudi Zagreb, da izbrisi strankarske razlike. Namen je bil gotovo plemenit, namreč podkrepitev boja za našo skupno boljšo bodočnost. Toda prodrlo je končno mnenje, da je boljše brez pritiska prepustiti postopek Zagrebu samemu, ker se je priznalo, da so pošteni narodnjaki in kakor tam in je upati v pravem času edinstvene poti. Gotovo se tudi Slovenci radi pridružujemo temu stališču. Ne moremo se pa iznebiti občutka, da je skrajni čas, da naš Zagreb prevzame v vidni obliki v svoje roke vodstvo naše skupne usode.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Vsenemške provokacije v sodni službi.

Dr. Korošec in tovariši so vložili to - le, za razmere, ki so zavaldale v zadnjem času v sodni službi, zelo značilno interpelacijo.

Zoper nadoficijala Tschebulla (recte Čebuli) pri c. kr. okrajnem sodišču v Slov. Bistrici je bila vložena ta - le ovadba dne 19. januarja 1918: Prezidiu c. kr. okrajnega sodišča v Mariboru. Slavnemu prezidiu je gotovo znana notica: „Držnost nemških uradnikov“, ki jo je priobčila dne 14. januarja t. l. „Straža“ št. 4. Dne 8. ja-

nuarja je namreč tukajšnji nadoficijal g. Tschebull na moje vjudno slovensko zahtevanje nekega akta, rekel: »Ich verbiete mir diese Provokation, ich bin ein Deutscher und wenn Sie mit mir slovenisch sprechen werden, so gebe ich Ihnen keine Antwort«, itd. (Prepovedujem si to izjavljati, jaz sem Nemec, in če hočete z menoj govoriti slovensko, Vam ne odgovorim.) Dne 11. t. m. sem poslal h gosp. Tschebullu strojepisno in tej je g. Tschebull na njeno vjudno slovensko vprašanje zopet odvrnil: »Solange Sie nicht deutsch sagen werden, bekommen Sie keine Antwort und wenn Sie eine Stunde hier stehen. Sagen Sie auch dem Konzipienten, daß er auf slovenische Fragen keine Antwort bekommt.« (Dokler ne boste govorila nemško, ne dobite odgovora, in četudi stojite celo uro tu. Povejte tudi koncipientu, da ne dobi odgovora na slovenska vprašanja.) Gosp. nadoficijal Tschebull je vodja pisarne pri tukajšnjem okrajnem sodišču; od tedaj ne da na slovenski odgovor nikakega odgovora, tako meni, kakor tudi ne mojemu tovarišu gosp. dr. Goricanu, koncipientu pri dr. Lemešu. Na slovenski pozdrav pri vstopu v pisarno sploh ne reagira. Obračam se torej do slavnega prezidija s prošnjo, da ono prepreči nadaljnje žaljenje slovenske narodnosti pri tukajšnjem okrajnem sodišču s strani državnega uradnika. Z odličnim spoštovanjem dr. Avguštin Reisman, koncipient pri dr. Kukovcu v Slov. Bistrici; dr. Alojzij Gorican, koncipient pri dr. Lemešu. — Nato so bile zašilane tri priče, ki so potrdile ovadbo in tudi, da se Čebuli sploh vede neprijazno, da ne reagira na slovenski pozdrav in da je prepovedal poduradnikom odzdravljati na slovenski pozdrav. Niti po zašiljanju ni postal boljši. Pač pa se je v gostilni Josipine Krulc v Slov. Bistrici javno hvalil, da mu je po zašiljanju prezident postal pohvalno pismo, češ, da naj si iz vsega ni stori.

Vprašamo c. kr. pravosodnega ministra: Je - li pripravljen, napraviti konec takim pobalinskim provokacijam.

Zasedovanje železniškega mojstra Oseta.

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba do ministrskega predsednika in do železniškega ministra vložena dne 25. julija t. l.)

Železniški mojster Fran Oset v Trbovljah je bil nekaterim individuum osebno obsovažen, zato so sklenili začetkom volne, da ga s pomočjo c. kr. oblasti, vojaških oblasti in nemško mislečega vodstva Južne železnice uničijo. Različna druhal se je zbrala, da bi bila spravila g. Oseta z obrekovanjem in ječo: Zaradi raznih deliktov že kaznovani Peter Miklavčič je aranziral 9. avgusta 1914 s pomočjo orožništva »provokacijsko slavo«, vodil je pijane delavce pred stanovanja znanih Slovencev ter dal peti »Die Wacht am Rhein« in cesarsko pesem v nemškem jeziku. Upali so, da se bo dal kdo zapeljati h kritiki o pijancih, kar bi bilo takrat lahko služilo za ovadbo. Načrt se ni posrečil. Zato so lagali, da je g. Oset med petem nedelje stran stal in se ni odkril. Rudniški uradnik Karel Kitzer je denunciral Oseta, da je bil 28. julija 1914 na kolodvoru v Trbovljah, da si je ogledoval vojaške transporte in da je hodil od vagona k vagonu. Najbrže je vojake animiral, da naj ne streljajo na

brate(!). Suftarski denuncijant je še dostavil, da mu je Oset znan kot zagrozen Slovenec in srbofil. Prožni mojster Južne železnice Josip Gmanjšek, sedaj v Bolcanu, je denunciral Oseta za volhuna, ker si je ponoci ogledoval transporte v Zidanem mostu. Denunciral je dalje Oseta, da je 1. novembra 1913 na kolodvoru v Trbovljah nabiral prispevke za Srbe.

Vse je bilo seveda zlagano. Fotograf Cokan v Trbovljah je izjavil v Tratin-kovi gostilni v Trbovljah, da mu sme reči vsakdo šuft, če Oset ne bo obsojen, in je trdil, da je imel Oset neko knjigo Srbske narodne obrane. Cokan si je res izbral pravo ime za sebe in za svoje tovariše denuncijante. Oset je imel kot član »Matice Slovencev« v Ljubljani zbirko srbskohrvatskih narodnih pesmi, knjigo, ki je bila samo ob sebi razumljivo, cenzurirana in nad katero se niti tekum zasledovanja »Matice Slovencev« vojaške oblasti niso spodbikale.

Dne 28. avgusta 1914. se je vršila pri Osetu hišna preiskava. Dasiravno se ni našlo prav nič sumljivega, je bil aretiran ter ob tej priliki in med vožnjo v Gradec na podel način zasmehovan. Oddali so ga v zapore deželnega sodišča v Gradcu, kjer je smrdele, kakor v svinjaku, kjer je mrgolelo mrčesa, kjer je osebe tekmovalo v surovostih proti žrtvam in kjer je zdravnik kratkoma odklonil vsako preiskovanje, ko je Oset zbolel.

Šest tednov Oseta niso zaslišali. Potem je šlo počasi naprej. Dne 11. novembra 1914 ni bilo pri glavni razpravi prav nobenega dokaza. Namesto da bi bili postopani takoj ustavljeni, so imeli g. Oseta pri c. kr. domobranskem divizijskem sodišču še naprej zaprtega. Treba je bilo mnogo intervencij, da je bil Oset po 83 dnevnem zaporu izpuščen.

Pri razpravi dne 17. februarja 1915 je bil Oset oproščen. Ovadba, da se Oset med petjem cesarske pesni pri demonstraciji ni odkril, se je izkazala kot navadna laž, ker Oset niti navzoč ni bil. Ovadba Kitzerja se je končno izkazala kot budala kombinacija do mozga podlega človeka. Ovadba Gmanjšeka, ki je bila popolnoma brez smisla, je mogel Oset overiti z dokazom, da takrat ni bil navzoč na onem kraju. Priča Katarina Vidmajer iz Trbovlj je morala priznati, da je samo iz hudobnosti proti Osetu govorila, ker ni pogosto prihajal v njeno gostilno.

Pričakovati bi torej bilo, da se bo Južna železnica ozirala na trpljenje g. Frana Oseta. Nasprotno: Sedem mesecev je ostal Oset suspendiran ter je bil po oprstiti sodbi premeščen iz službenih ozirov v Krottendorf, v resnici pa za kazen, ker je po nedolžnem trpel. Fotograf Cokan je bil od okrajnega sodišča v Laškem trgu obsojen zaradi razgaljanja časti na 14 dni zapora, toda gospod pri okrajnem sodišču v Celju je bil denuncijant, ki je bil neposredno provzročil aretacijo Oseta, očitno simpatičen: Znili so mu kazen na samo 7 dni. Glavna priča denuncijant Peter Miklavčič je bil pri istem okrajnem sodišču zaradi zločina krivega pričanja in zapeljavanja h krivemu pričanju kot zaslužen človek, ki je v patriotičnem razburjenju lagal, oproščen. Samo od Miklavčiča zapeljani Alojzij Brancert je bil zaradi obrekovanja obsojen na 2 meseca ječe. Brancert je bil pri obravnavi v Gradcu dne 11. novembra 1914 vse preklekal in izjavil, da Oseta

LISTEK.

Petdesetletnica taborovanja.

I.

Prvega t. m. je poteklo petdeset let, odkar je objavil »Slov. Narod« oklic na rojake, v katerem jih vabi, naj se udeležijo prvega slov. tabora, ki se vrši 9. avgusta 1868. l. v Ljutomeru. »1000 let že niso Slovenci zborovali pod milim nebom, sedaj pa zopet hočejo pod milim nebom zahtevati svoje pravice«.

Po dolgi absolutistični dobi, ki je z malimi presledki trajala od leta 1851 do 1867, so dobili avstrijski narodi leta 1867. zopet ustavo in ž njo razne politične pravice, med njimi tudi pravico zborovanja. Po vsej državi se je začelo živahno politično delovanje, Čehi in Nemci so sklicevali shode in posnemali smo jih Slovenci. Kot so v starodavni dobi zborovali slovenski moze pod lipami, volili tamkaj svoje župane in se posvetovali o vseh perečih vprašanjih, tako naj bi se zbirali Slovenci tudi sedaj pod milim nebom in se posvetovali o vsem, kar bi jim utegnilo koristiti in kar hočejo od vlade zahtevati. Te shode pod milim nebom so imenovali tabori, ker so podobni starodavn. taborom, v katerih se je ljudstvo shajalo v tisočih. Če je bilo treba braniti svoje pravice, ali svoje imetje in življenje kot na pr. v turških časih.

Dasi se je pred petdesetimi leti narodna zavest pri nas šele začela probujati in so bila še vsa naša mesta v nemških rokah, vendar je ljudstvo povsod in v vseh slov. pokrajinah shode burno zahtevalo in jih v tisočih obiskovalo. Najprej so nastopile obmejne pokrajine Stajerske, Primorske in Koroške. Na Kranjskem pa sta se tedanja voditelja dr. Bleiweis in dr. Costa shodov bala. Saj je dr. Costa rekel, ko ga je nekdo nagovarjal, naj se pripravi tabor na Kranjskem: »Kaj pa reče k temu vlad.« Šele prihodnje leto sta se morala udati ljudskemu pritisku in sklicati tabor v Vižmarje. Tabori so bili vladni ljubbi in radi bi jih bila zatrla. Na Češkem so se vršili burno v senci orožnikov in vojaštva. V Pragi je prišlo v oktobru do demonstracij, pri katerih so pobili nemški kazni okna. Nastopilo je vojaštvo. Proti obiskovalcem shodov so se vršile na Češkem preiskave. Celo vrsto shodov je bilo končno prepovedanih, a ljudstvo se je vendar shajalo na svoji način, ki je bil v »Slov. Narod« že letos opisan, manifestiralo za svoje pravice in zahteve.

Pri nas so se tabori vršili mirno brez vojaškega ali orožniškega posredovanja, četudi je bilo to pripravljeno. Vlado komisarji so imeli pravico taborne razgnati, ali posamezne govornike prekiniti, če bi bili napadali ustavo in dualizem. Posamezni tabori so bili tudi prepovedani. Tako koroški tabor, ki bi se imel vršiti 29. 1868. sept. na Bistrici poleg Pliberka. Vlada je tabor prepovedala, ker se je bala, da bi se prebu-

dili koroški Slovenci, pod pretvezo, da je Bistrica preblizu Celovcu, kjer ravno zboruje deželni zbor. Ko se je vršil tabor v Šempasu pri Gorici, so zavarovali Gorico z orožniki, vojaški in menda celo s topovi in nihče taboritov ni smel v mesto. To pa so bile odredbe, ki obiskovalcev niso motile in ki so z velikim namenu navdušenjem, če je tako naneslo vreme tudi v dežju, poslušali govornike po več ur in jim z največjim navdušenjem pritrdjevali. Udeležba je bila povsod ogromna, največja na taboru v Vižmarjih, kjer se je zbralo 30.000 ljudi. Na vseh taborih, ki jih je bilo od leta 1868 do 1871 okoli dvajset, se je zbralo 180.000 obiskovalcev. Na tabore so prihajali ljudje od blizu in daleč, kronovinskih mej niso poznali in ne plemenskih razlik. Na več taborih kot v Sevnici, Ormožu ali istrskih so Slovenci in Hrvatje skupno manifestirali. Poleg slovenskih govornikov so nastopili tudi hrvatski. Glavni in najbolj priljubljeni govorniki na taborih so bili dr. Val. Zarnik, dr. Razlag, goriški dr. Lavrič, dr. Jos. Vošnjak, Božidar Raič, dr. Tonkli. Poleg teh je nastopilo tudi še celo vrsto drugih, med njimi mnogo kmečkih posestnikov, ki so govorili o krajevnih potrebah in nadlogah, ki so tlačile ljudstvo.

Glavna točka, o kateri se je razpravljalo na vseh taborih, je bila Zedinjena Slovenija.

Kljub temu, da se je nahajal v novi ustavi paragraf 19, ki je zajemal vsem narodom monarhije enakopravnost in enakoveljavnost, vendar so bili Slove-

ci že tedaj prepričani, da ostane ta paragraf le na papirju, ako se ne združi vse Slovence v enotno slovensko krovno v narodno vladno in narodnim deželnim zborom v Ljubljani. To je bila že stara slovenska zahteva, ki so jo povdarjali že leta 1848., ki so jo ponovili leta leta 1861. slov. poslanci na Dunaju, podprto z 22.000 podpisi in ki jo je l. 1863. zagovarjal list »Naprej«, ki je moral pod pritiskom Schmerlingove vlade radi tega prenehati izhajati. Sedaj so jo ponovili z vso vehemenco govorniki taborov. Povdarjali so, da imamo do nje ne sicer historičnega prava to je obstajalo pri nas iz historičnih krivic, ki jih treba odpraviti — pač pa naravno pravo, da bi bilo le v Zedinjeni Sloveniji mogoče uveljaviti paragraf 19. in da bi Zedinjena Slovenija koristila predvsem državi, ker bi branila Lahom prihod v Avstrijo.

Druga glavna zahteva in razpravna točka na vseh taborih je bila vpe-ljava slovensščine v šole in urade. Obstoječe ljudsko in srednješolstvo se mora posloveniti. Namenjeno je otrokom, ki tujega učnega jezika ne razumejo in jim zato šole malo koristijo. Treba pa je tudi novih šol, prav posebno kmetijskih. Ravno pomikanje kmetijskih šol je vzrok, da naš kmet propada. Tabori v Vižmarjih in Sevnici, Šempasu so povdarili tudi potrebo po slovenskem vseučilišču v Ljubljani. Tudi v semeniščih se mora predavati v slov. jeziku.

Poleg šol morajo postati slovenski tudi uradi. Uradi so tu radi ljudstva

in zato morajo poslovati v narodnem jeziku in sicer posvetni in župnijski uradi. Tui uradniki se morajo v najkrajšem času (tekem pol leta kot je zahteval tabor v Ljutomeru) naučiti slovensčine.

Vrhutega so na raznih taborih pretresali z adeve, ki so bile važne za dotič. okolico, kjer se je tabor vršil. Tako so govorili o novih cestah, mostovih, regulacijah rek in železnica, o ustanovitvi kmetijskih šol, o pogozdovanju Krasa, o slov. zavarovalnici, o hranilnicah, o davkih itd.

Zborovalci so izražali tudi veselje, da se je ločila Avstrija od Nemčije (l. 1866). »Mi smo zvesti Avstriji in želimo, da se naše avstrijsko cesarstvo ohrani in okrepa«. Kot Avstriji se veselimo, da se je enkrat za vselej raztrgala vez, ki je oklepala Avstrijo na nemško kolo in ki je bila kriva največjih nesreč za Avstrijo in njene narode. Koliko slovenske krvi se je prelilo za nemški poklic Avstrije. Tako je govoril dr. Vošnjak, a ljudstvo mu je burno pritrdjevalo. Enake besede, resnične in podkrepljene po zadnjih letih svetovne vojne so izzvale enako navdušenje tudi na letošnjih velikih zborovanjih.

II.

Vrsto slov. taborov je otvorila leta 1868. zelena Stajerska. Od tam, kjer je bilo politično življenje tedaj najživahnejše, je prišla ideja taborovanja in od tam so nastopali tudi najboljši govorniki.

sploh ne pozna. Priznal je, da ga je Miklavč zapeljal k napačnemu pričanju ter izjavil, da sta ga orožnika Gorjup in Kodela opetovano pozivala: »Tudi den Oset eintunken«. (Le potlačite Oseta). Orožnikom se zato seveda ni zgodilo nič.

Končno vendar se je Južna železnica ojunčila za pošten korak ter preklicala Osetovo premeščenje v Krotendorf. Toda kmalu se je zopet posrečilo nemškemu vojskarsko dobiti nadmoč. Januarja 1917 je bil Oset premeščen v Atzgersdorf. Mauer. Sele na njegovo prošnjo je bil pozneje zopet poslan v Trbovlje. Prošnjo se je sklicevala na dejstvo, da stara bolna Osetova mati po lunaški smrti njegovega brata Ivana ne more obdelovati svojega posestva v St. Jurij pri Celju in je navezana na to, da jo njen drugi sin v službe prostem času večkrat obišče ter uredi najnujnejše zadeve. Iz Trbovlja je to mogel vedno storiti.

Se vedno ne mirujejo Osetovi sovražniki. Ko je prišel nov vojaški vodja premočkopas v Trbovlje, namreč podpolkovnik v. Fasching, so mu z raznih strani prigovarjali, da naj nastopi proti Osetu. Prišla je priložnost, ko sta poslanca dr. Benkovič in dr. Korošec naznanila zborovanje v Trbovljah. V rezervatnem poročilu je označil Fasching Oseta na podlagi poročil »zaupnikov za agitatorja obeh poslancev. To je zadostovalo, da je provzročilo pri c. k. železniškem ministru Banhausu ukaz na Južno železnico, da je bil Oset takoj premeščen na sever. Tretjič med vojno trumirala denuncijantska družba s pomočjo oblasti in Južne železnice: Oset je bil iz službenih ozirov premeščen v Mitterndorf ob Fischov. Oset trpi psihično vsled prizadevanja mu ponižanja in fizično, ker nima koga, ki bi ga razumel, ker nima zvez, da bi si preskrbel živila. Uboga stara mati je globoko potrta, njeno posestvo zapuščeno.

Vidimo, da ljudje brez srca in brez vesti brez pomisleka hujšajo ljudi in da se najdejo vedno zopet častniki, ministri in železniška ravnanstva, ki iz narodnostne mrznice slepo divjajo proti Jugoslovonom.

Vprašamo ministrskega predstavnika in železniškega ministra: Ali sta pripravljena dati popolno zadostitev zasledovanemu Franu Osetu in pred vsem anulirati protipostavno transferiranje ter mu dati polno odškodnino.

Jugoslovanska - češka - poljska vzajemnost.

Komaj leto dni je preteklo, od kar smo stopili s češkim narodom v ožjo zavezanost. Majniška deklaracija je pokazala, da imamo s Čehi iste smotre in da se moramo poslužiti istih sredstev, da dosežemo svoj cilj. Naravno je bilo, da smo združili moči obeh narodov. Danes lahko rečemo, da sta češki in slovenski narod v vseh vprašanih avstrijske politike enoten narod. Edino ta tesna zveza med obema narodoma nam je pripomogla do onih velikih uspehov, ki smo jih dosegli v avstrijski politiki tekom zadnjega leta. Češko-jugoslovanska zveza je zlomila avstrijski absolutizem — ona nam bo pripomogla do popolne preustrojitve Avstro-Ogrske.

Upati smemo, da se nam tudi to v kratkem posreči. Naši stiki s Poljaki so postali v zadnjem času vedno bolj ozki. Ustvariti moramo podlago, da bo tudi ta zveza globoka in trajna. Čez dva tedna bomo mogli pozdraviti zastopnike poljskega naroda v Ljubljani in z njimi tudi češke. To bo dan, ki naj ustvari močno, nerazdružljivo in nepremagljivo jugoslovansko-češko-poljsko ligo.

Pred vojsko smo slišali mnogo o slovenski vzajemnosti. Takrat je spadal ta pojem med fraze vsakdanjega političnega življenja. Pod slovansko vzajemnostjo si nismo ničesar konkretnega predstavljali. Med vojno pa se je položaj popolnoma izpremenil. Komaj eno leto parlamentarnega življenja je preteklo, in smo videli, da je dobila češko-

jugoslovanska vzajemnost konkretno-politične oblike; videli smo tudi obilo sadov, ki jih je rodila. Kot trdna skala stoji češki in jugoslovanski poslanci z ramo ob ramo, borec se za samostojne države avstrijskih narodov. Ponosni smo lahko, da smo dali mi Jugoslovani iniciativo. Ta trdna zveza ni mogla ostati brez vpliva na druge slovanske narode. Z neodoljivo silo smo privlekli k sebi Poljake in veselimo se dneva, ko bodo vsi trije narodi, jugoslovanski, češki in poljski združeni pod enotnim vodstvom in boju za naše države. V nedeljo čez dva tedna se bode položil v Ljubljani temeljni kamen za to trozvezo.

Avstro-Ogrska se pogaja z Nemčijo v Solnogradu za poglobitev gospodarske zveze med obema državama. Vsak državljan dobro ve, da je politična unija dveh narodov le tedaj močna in trajna, ako vlada medsebojno živahno trgovsko in sploh gospodarsko obsevanje, in ako se odstranijo že v naprej vse okolnosti, ki bi mogle privedi do finančnih nasprotij. Da bode naša jugoslovanska - češko - poljska alianca močna in trajna, moramo tudi mi imeti solnograška pogajanja. Okvir in glavne smeri teh pogajanj bodo določili ljubljanski pogovori.

Prezgodaj bi bilo, ako bi hoteli že sedaj fiksirati gospodarske točke, na katerih naj se zedini naša trozveza. Treba je poprej slišati vse interese in se le potem bo mogoče določiti skupni gospodarski program za vse tri narode. Se le potem bomo videli, kako politiko je treba zasledovati glede carine, transportnih tarif, prekmorskega prometa, eksporta in importa, glede nabave surovin in drugih predmetov itd. itd. Eno najvažnejših vlog bo igralo tržaško vprašanje.

Smer in podlago za sporazumno ureditev vseh teh gospodarskih vprašanj bodo ustvarila ljubljanska pogajanja. Za sedaj moramo le toliko reči, da je neobhodno potrebno, da stopimo v tesno trgovsko zvezo z obema severnima slovanskima narodoma, ker bode na ta način dobivala politična in kulturna vzajemnost redno novih življenjskih sil. Zdi se mi, da so predpogoji za tako gospodarsko vzajemnost dani. Poljska bo imela različne surovine, ki jih nimamo niti mi niti Čehi. Bogati petrolejski vrelci v Galiciji bodo mogli zalagati vse tri slovanske države. Češka industrija, posebno tekstilna, železarska in steklarska industrija nas bodo zalagale z blagom, ki ga ne produciramo. Mi imamo Trst, ki bo za Čeha in Poljake, za njih eksport na Balkan in v Orient, življenjskega vprašanja.

Češki protest proti novim persekucijam.

Dunaj, 2. avgusta.

Kakor že poročamo, se je vršilo danes posvetovanje ministrskega predstavnika z zastopniki »Češkega svaza«, poslanci Stančok. Tusarjem in dr. Franto. Razgovor je trajal dve uri in obsegal vsa aktualna politična vprašanja, v prvi vrsti najnovejšo vladno naredbo, ki ustanavlja okrožno sodnijo v Trutnovu. Poslanci so v imenu Češkega svaza proti naredbi ostro protestirali in svarili vladno pred enostranskim reševanjem češko-nemških spornih vprašanj. Opozorili so barona Hussareka na nedoslednost, ki se kaže v razliki med njegovo programatično izjavo v državnem zboru in pa med postopanjem vladnih organov, ki nemoteno nadaljujejo od Seidlerja začetni nemški kurz. Protestirali so proti vedno hujšim persekucijam na Češkem, posebno proti vstavitvi »Narodnih Listov« in »Narodne Politike« in pa proti konfinacijam, h katerim so se zopet zatekle državne in vojaške oblasti. Protičeški kurz se kaže posebno občutno na gospodarskem polju; s premočom in živili so preskrbljene češke dežele prav po mačehovski in surovine se izvažajo v nerazmerno velikih množinah, da trpi pod tem češka industrija in celo češko javno življenje.

Nekaj misli k obnovi Goriske.

Gorica, 31. julija.

Marmelado in obnovi pozna v naši deželi vsak otrok. Marmelada je tu, kajle, obnova pa — tudi, dasi je to tako lepo, pristno slovansko ime. Kaj je vzrok, da se obnova vkljub svojemu domačemu izvoru ni mogla udomačiti pri našem ljudstvu, da aveni v slov. ušesih nekam tuje in da ne predstavlja onega, kar bi morala? Oglejmo si stvar nekoliko bližje!

Naše ljudstvo prihaja z obnovo v dotiko le potom stavbenih ekspozitur. Ekspozitura so postavljene, da dobi vsak posameznik pri njih dober in pameten nasvet in potreben material: apno, opeko, deske itd. Če ni materiala, mora ekspozitura kot taka skrbeti, da si čimprej nabavi vse potrebno, kar drugače se lahko postavi na mesto ekspoziture, vodečega inženirja z manjšimi stroški katerikoli posredek. Toliko se že navadi, da bo znal odpravljati stranke s stereotipnim »Zahob, nimamo!« Narazličnejše prošnje, raznovrstne potrebe imajo naši ljudje do inženirjev in tu, pri inženirjih, se ustavi vsaka zadeva. Inženir je trd Nemec, ki razen »Toper tan!« ne zna niti besedice slovenski, in s takim človekom naj se naš kmet razgovarja in naj mu toži svoje gorile. Tak človek se ne more vziveti v naše, že itak izvanredne razmere, ker mu manjka sočutja s trpinom. Doktor bode Nemci vodili stavbene ekspoziture v popolnoma in izključno slovanskih krajih, kakor se to dogaja v Prvačini in Bovecu, toliko časa ostane obnova med našim ljudstvom — tuika. Ali ni sposobnih slovanskih inženirjev, ki bi prevzeli taka mesta? Seveda so, saj so tudi že vložili prošnjo za vsrejem, toda rešitev se jim zavlačuje in največjo škodo našemu deželanu in obnovi sami. Postavitev Slovencev namesto Nemcev in preobrat se bo poznal v par dneh. Zakaj rečemo, v sežanskem okraju ni nikdar nobenih pritožb? Tu vodi ekspozitura inženir, ki se imenuje slučajno Nemec, a je Čeh, pozna naš jezik, naše razmere, bere ljudem že z oči njihove želje in potrebe in skrbi, da se dobi vsega pri nem. Če nima, naroči. Na Krasu pod domačim inženirjem je ostala obnova — domačinka.

Se nekaj! Pri vsem obnovenem delu treba paziti, da se ne prezirajo naša podjetja, naše opekarnice, naše trgovine z lesom. Slovenci del dežele bode povprašani s slovanskim materialom! Zakaj ne bi privoščili v tem oziru našim podjetnim domačinom zaslužka? Ali mora res vsi dobiček iti v italijanske in nemške roke? Zato na vsposobite naša podjetja do čim prejšnjega obratovanja, ne silite v osrednje podjetje pobeglih reznikov (Scanciani) in ne podpirajte s polno paro smučarjev se podjetij nemških tvrdk (Löwy). Dosedaj se je tako prakticalno, da to so pa tudi slovenci interesentne sami smatrali obnovo — tuikam. Odstranite nemške inženirje, poslužite se domačih podjetij — in obnova se vdomači kar vidno pri našem ljudstvu, ki bo za to tudi hvaležno, saj mu bo na ta način odprta pot k sodelovanju. Ako bo pa hodila obnova svoja dosedanja pota naprej in smatrala ljudstvo le za objekti, ki se mora zadovoljiti, če treba s kitajskim inženirjem in malajsko opekarno, ostane ona vedno med nami — tuika. Obnova mora pritegniti ljudstvo k sodelovanju! Res, da data našim deželanom razne podpore: za poljščino do 4000 K, za popravilo hiše do 20.000 K, za nabavo orodja malim obrtnikom do 3000 K, toda naši ljudje se do sedaj niso mnogo poslužili tega podpora. In zakaj ne? Kdo je temu kriv? Če se že tu na deželi ne morem sporazumeti z inženirjem, kaj bom opravil šele v Gorici, kjer so gotovo sami Nemci! Tako si mislim! Za to pa skrbite, da bo dobila obnova tudi po svojih ekspoziturnih uradnikih na deželi nekaj slovanskega lica in vsi tisti predsodki bodo na mah odpadli.

Ne obnavljajte naše nesrečne dežele s politiko (Deutsche Brückenpolitik), obnavljajte jo z ljubeznijo in sočutjem in zaželjenih uspehov se bomo vsi veselili.

Ne obnavljajte naše nesrečne dežele s politiko (Deutsche Brückenpolitik), obnavljajte jo z ljubeznijo in sočutjem in zaželjenih uspehov se bomo vsi veselili.

septembra, katerega pa je vlada, kot sem že zgoraj omenil, prepovedala, češ da zburiuje v Celovcu deželni zbor. Pač pa se je vršil

tretji tabor dne 18. oktobra 1868. pri Šempasu na Goriskem. Zbralo se je do 12.000 ljudi, katerim je predsedoval dr. Lavrič. Govorili so dr. Tonkili, Nabergoi, Dolenc, Klavžar in Živič. Vlada se je bala za bližnjo Gorico in jo dala zato krog in krog zastražiti od zandarmerije in vojaštva. Od taboritov ni smel nihče v mesto. Zato pa je tem večje življenje vrvelo na zborovališču, ki je bilo razsvetljeno z bakljami in umetnalnim ognjem in kjer se je veselo razlegalo slovansko petje.

To je bil poslednji tabor l. 1868. Vse slov. pokrajine so se oglašile, le kranjske ne, kjer so se bali voditelja. Vlada. Ljudstvo pa je hotelo poslušati govore in dolenski kmeti so zahtevali sklicanje tabora od svojega poslanca grofa Barbota, a Notranji od ljubljanskih voditeljev, češ, drugače ga skličejo sami. V Ljubljani so nastopili to leto le visokošolci in učitelji. Prvi so sklicali na 14. avgust

študentovski shod, ki se je vršil in sprejel resolucije

1.) o vplevanju slov. jezika v ljudske in srednje šole,

2.) o dopolnitvi jugoslovanskega vsučilišča v Zagrebu,

3.) o osnovi literarnega društva »Slov. Omladine«.

Prvi občni zbor vseh ljudskih učiteljev na Kranjskem, ki se je vršil 15. septembra 1868., pa je

Iz slovanskega sveta.

Poslanec dr. Dušan Popović je zadnjič v hrv. saboru zaklical Frankovcem: »Vaša deca bodo Jugoslovanci!« Izpremembe se vrše. To ves preplašen konstatira v »Hrvatski« neki Frankovec, ki ima svojega sina na učiteljsku v Arbanasih v Dalmaciji, češ, dijaki so se vrnili na počitnice uprav fanatizirani od jugoslovanstva. Pravega hrvatsva ni pri njih niti sledu. Sin je očetu brž prvi dan začel prikazovati lepoto in vzvišenost jugoslovanske ideje... Vsega tega so krivi profesorji! »Ko bi jih ti slišal (zatrjuje sin očetu), bi se še ti izpreobrnil.« — Jugoslovanska akademika omladina v Varaždinu je sklenila prirediti analfabetske tečaje, koncert v Varaždinških Toplicah in velik slovanski koncert v svrhu šolanja medijumskih Hrvatov in jugoslovanskih sirot. — »Matica Hrvatska«, ki je dosle že mnogo starila za popularizacijo teoretskih znanosti, bo odsele izdajala posebno knjižnico za gospodarstvo sploh in za poljedelsko življenje posebe.

Na čast 25 letnice mašništva o. Rafaela Rodića, provinciala hrv. frančiškanske provincije, so zagrebški frančiskani dne 24. julija priredili koncert. Prof. Kršnjavi je prikazoval vpliv sv. Frančiška na umetnost, a pesnik dr. Tugomer Alaupović je zložil za to priložilo pesem prigodnico, ki je naglašala zasluge frančiskanov za nacionalno in versko življenje. Ko bi ne bilo Kršnjavega zraven, bi tako proslava imela v današnjih časih še večjo vrednost.

Pisateljsko založniško društvo »Maj« so si l. 1901 ustanovili češki pisatelji. Na čelu mu je do l. 1909. stal znan dramatik Vaclav Stech. O tem društvu piše sedaj v »Češki Strazi« ter pravi: »Svarim vsakogar, komur je zdravje milo, da bi ne prevzemal resnih finančnih del tam, kjer bi se sešlo mnogo pesnikov in estetov. Najprimitivnejše trgovske reči so jim običajno najbolj španske vasi, a zato jim je pri vsakem večjem sunku od zunaj samo lastna oseba vodilo... vsak je hotel uveljaviti samega sebe ter mislil, da mora društvo radi enega njegovega deleža izdati vsak njegov spis... Samo v gledališču sem doživel še toliko nizkosti, kolikor smo jih doživeli v tem podjetju čeških pisateljev. Ni preostajalo nič drugega nego v društvu sprejeti tudi nepisatelje ter ga izpremeniti v akcijsko družbo.« — Eden izmed najodličnejših čeških publicistov je dr. Ant. Hajn; listi se ga sedaj ob njegovi petdesetletnici s častjo spominjajo.

»Pesmi sužnja« Svatopluka Čecha prejava v poljščino poljski dramatski pisatelj in pesnik Matej Sukievič, ki se je tudi udeležil letošnjih praških slavnosti. S tem prevodom bodo Poljaki dobili krepke misli krepke češke demokracije.

V Krakovu so bili pred nekaj časom aretirani trije ruski častniki, ki so prišli tja iz Rusije; niso imeli nobenih legitimacij in tudi niso mogli reči, čemu so prišli v Krakov. Istotam sta bila aretirana bivši legionarski stotnik Sokolovski in poljski akademski slikar Olšenski. Ni pa res, da bi se bili »Deutschmeisteri« radi gladu spuntali. Nedavno so bili v Krakovu zaprti srednješkoli dijaki radi veleizdajniškega gibanja, a so za sedaj izpuščeni. — V Varšavo se je vrnilo do 20.000 beguncev iz Rusije; so brez imetka in brez zaslužka; funt belega kruha stane 3 marke 50 pfenigov, funt črnega kruha pa 2 marke 80 pf. — Galiski Poljaki se pritožujejo radi težav, ki jih povzroča v ljudskih šolah učenje nemškega jezika; novi učbenik pa je številno besed, ki se jih treba naučiti, znižal od 2300 na 700. — Po berlinski »Europäische Staats- u. Wirtschaftszeitung« obsega Galicija 28% vsega avstr. prebivalstva, 34% avstr. vrhov, 71% konopelj, 50% konj, 30% rogatke živine in svinj. Nemci bi seveda to deželo radi politično lo-

čili od Slovanov, a gospodarski obdržali v svoji »Srednji Evropi«.

Vavel se imenuje kraljevski grad v Krakovu z grobnico poljskih kraljev. Drhal seveda ni respektirala te zgodovinske svetinje, ampak jo je na svoj način omadeževala. Sedaj so prizadeti krogi v zvezi s šolo sklenili, da bo odsele šolska mladina stražila vavelske znamenitosti; pri tem se okoristi mladina sama, »vdihaajoč tam zrak prostosti in učeč se zgodovine zakovane v kamene in zidovje.« — Prvi poljski list za Skandinavijo je začel izhajati v Kodanju na Danskem: »Polak v Danii.« — Poljski literati, muziki in publicisti, ki žive na Francoskem, so začeli v »Poljski Biblioteki« izdajati francoske prevode odličnih modernih del poljske literature; v eni seriji bodo študije o poljski kulturi, v drugi prevodi Kasproviča, Zeromskega, Pribeševskega, Tetmajera itd.

Univerza na Litvi v Vilnu. Pred kratkim smo v posebnem članku razjasnili, kako so Nemci na Litvi videli spočetka le Poljake, kako pa sedaj tam vidijo le Litvece, zato da bi tem laže Litvo odtrgali od Poljske. Dovolili so v Vilnu — litvsko univerzo, a ker ni litvskih profesorjev, se more na njej predavati tudi nemški. V Tarybi (litvski skupščini) je levica zahtevala, da se za predavanja dovolijo tudi poljski in ruski jezik. Nemška vlada ne pusti, da bi poljska mladež iz Litve hodila na univerzo v Varšavo. Tako so Nemci osvobodili Poljake! Seveda so tudi Litveci svobodni le toliko, kolikor kljubujejo Poljakom; drugače pa morajo biti poslušni. Njih deželni zbor je izvolil za litvskega velikega kneza vojvodo z Uracha, a Nemčija uradno razglašala, da nimajo pravice, si sami voliti kneza.

Ukrajinci so že v začetku vojne imeli svoj agitacijski odbor v Stockholm; med odličnimi švedskimi publicisti, ki si jih je znal pridobiti zase, je bil tudi znan slavist Alfred Jensen, ki je izdal tekom vojne nemško knjigo o ukrajinskem pesniku Sevcenku, a švedski pokrovitelji ukrajinizma niso izstopali v protipoljskem smislu. — Zadnjič sem poročal, da morajo Ukrajinci uradovati v velikoruskem jeziku, ker ni uradnikov, izobraženih v maloruskem dialektu. Pred kratkim je zborovala »Vseukrajinska zveza staršev« ter se izrekla za uvedbo ruskega jezika v vse ukrajinske šole. Kakor poroča »Golos Kijeva«, široki sloji ukrajinskega ljudstva ne čutijo ukrajinski in so indiferentni napram ukrajinski kulturi. — Ukrajinski hetman Skoropadski je dal zapreti pisatelja in bivšega minist. predsednika Viničenko, češ, da hoče izzvati prevrat, a mu je zopet dal svobodo. — V Odesi izhajajo 15 dnevnikov, a nobeden v ukrajinskem jeziku, dasi spada Odesa sedaj pod Ukrajino.

Kakor poročajo berlinski listi, je v Stockholm prišla gospa Trocka-Bronsteinova in prinesla s seboj nad dva milijona rubljev.

Smrt grofa Mirbacha je dala boljševikom povod, da so usmrtili mnogo ljudi, ki niso imeli s tem nemškim grofom nič opraviti, ki pa so boljševikom bili neprični. Med temi žrtvami boljševištvja je tudi odlična voditeljica socialistične levice Marija Spiridovna. Dne 4. julija se je ločila od boljševikov in potegnila mase v Moskvi s seboj. Spiridovna je 52 let stara in iz ugledne rodbine. V 21. letu je ubila generala, ki je mučil kmete. Zapeljali so jo v Sibirijo in je na poti na nezasiščen način mučili. To mučenje je iz dekleta naredilo popularno svetnico kmetijske gibanja in kmetje darujejo po cerkvah za njo darove. Ko je Spiridovna postala prednica »kmetijskega sveta«, so mužiki v trumah romali k njej. Ali bo njena smrt boljševikom koristila?

Kakor poroča bolgarsko »Utro«, se bolgarsko ministrstvo dnevno do trde noči posvetuje o prehranitvi. Izdana je prepoved izvažanja vseh živil. Poljski »Kraj« pripominja k temu: »Taka prepoved ne pomaga nič več; zakaj vse je že davno izvoženo.«

Privitaborse je vršil 9. avgusta 1868. v Ljutomeru. Oklic zanj je podpisalo 12 kmetov, 3 trgovci in 2 odvetnika. Na taboru se je zbralo okoli 7000 ljudi, ki so si izbrali dr. Razlaga za predsednika. Zborovanje je trajalo do trde noči in navdušenje, s katerim so zborovalci poslušali govornike, je povečalo še streljanje iz možnarjev, godba in umetni ogenj, ki so ga zažigali zvečer. Kot govorniki so nastopili župnik Klemenčič iz Ljutomera, dr. Razlag, Kukovec iz Ljutomera, dr. Zarnik, Božidar Raič, dr. Prelog in dr. Vošnjak. Da vidimo, o čem se je razpravljalo, navajamo resolucije, ki jih je sprejel prvi tabor in ki so bile ostalim taborom nekako navodilo. Resolucije se glase:

»Tukaj zbrani slov. narod soglasno izreka, da v paragrafu 19 državnih osnovnih postav ne najde poročstva za ohranitev in gojitve svoje narodnosti, dokler ne bode:

1.) Slovanski jezik na Slovenskem izključno uradni jezik in dokler se ne bo v ta namen uradnikom na Slovenskem neodlagoma določil obrok in sicer pol leta, do katerega morajo znati slovensčino v besedi in pismu.

2.) Dokler ne bode cerkvena vlada na Slovenskem uradovala v slov. jeziku in se ne bodo v bogoslovnicah predmeti, ki so do sedaj nemški predavajo, odslej slovanski razlagali.

3.) Dokler ne bodo ljudske šole čisto slovanske in v srednjih učni jezik slovenski (nemški jezik ostane učni predmet).

4.) Dokler se ne združijo Slovenci v Zjedinjeno Slovenijo z narodno upravo.

5.) Dokler se ne bodo iz dežel. zaklada štajerskega v razmeri števila Slovencev in njihovih prispevkov napravili, podpirali in vzdrževali slov. zavodi na primer slov. realke, gospodarske šole.

6.) Dokler ne bodo dodane temu paragrafu izvršilne postavne in djanske vpeljane in dokler se ne bode posameznim deželam dala večja samoupravna oblast.

Že 11. avgusta je prinesel »Slov. Narod« naznanilo, da se bo vršil drugi tabor v Zalcu in 25. avgusta je izšel oklic, ki ga je podpisalo 45 posestnikov, 6 trgovcev in 4 odvetniki. Drugi tabor se je vršil 6. septembra 1968 v Zalcu. Na travniku g. Žuže se je zbralo okoli 15.000 ljudi. Prišli so iz vseh slov. pokrajin in samo inteligence je bilo nad 2000. »Bog klič«. Slavjani predolgo tlačeni stopajo čvrsto pred svet na svoje slavno mesto«. Taboru je predsedoval dr. Vošnjak Jos., ki je govoril o Zjedinjeni Sloveniji. Govorili so še: dr. Ploj za slov. uradovanje, dr. V. Zarnik za slov. cerkveni jezik, dr. Razlag za povzdigo kmetijstva, Božidar Raič za slov. šole.

Kmalu nato so sklicali celjski Nemci javno zborovanje v celjsko okolico. Isto se je vršilo šele prihodnje leto, a za obzidjem — samostanskega vrta.

22. septembra so razglasili tudi koroški Slovenci oklic za tabor na Bistrici poleg Piberke, ki bi se naj vršil 29.

razpravljaj: 1.) kaj je pomanjkljivega pri naših ljudskih šolah in česa živo potrebujejo, 2.) kako bi se v ljudski šoli z drugimi nauki združeno pospeševalo umno, narodno gospodarstvo, 3.) kako bi se stalno zboljšale slabe okoliščine o učiteljski plači.

Taborovanje leta 1869. je otvorila Goriska. 25. aprila 1869. se je vršil četrty tabor v Brdih, kjer se je zbralo 8000 poslušalcev. Taboru je predsedoval dr. Tonkil iz Gorice, a govorili so kmet Ivan Toros iz Medane, E. Klavžar, dr. Lavrič in solkanski župan M. Doljak, ki je zahteval železnico iz Koroške preko Predelja na Gorisko.

Peti tabor se je vršil 2. maja v Sevnici. Prišlo je okoli 7000 ljudi. Zastopniki iz vseh krajev Slovenije, pa tudi iz Hrvatskega. Predsedoval je dr. Serneč iz Maribora. Poleg običajnih govorov, je razpravljaj dr. Razlag tudi o potrebi kmetijske šole za posavsko dolino.

Šesti tabor, prvi na Kranjskem, se je vršil 9. maja na Kalci poleg Zagorja na Notranjskem. Do 8000 poslušalcev je prišlo iz Notranjske, Primorske in Istre. Predsedoval je dr. Costa. Govorilo se je tudi o pogozdovanju Krasa. Župan Kastavskega mesta iz Istre je govoril v hrvatskem jeziku.

Sedmi tabor, največji med vsemi, je bil oniv Vižmarjih pri Ljubljani 17. maja 1869. Na njem se je zbralo okoli 30.000 ljudi kljub neugodnemu vremenu iz vse Slovenije. Predsedoval mu je dr. Bleweis, ki je govo-

ril tudi o Zjedinjeni Sloveniji. Poleg njega so še nastopili dr. Vošnjak in imenu štajerskih in dr. Tonkili in imenu gorških Slovencev, dalje dr. Zarnik, Noli, dr. Razlag in dr. Costa. Istega leta se je vršil še osmi tabor in sicer 8. avgusta v Ormožu. Na ta tabor so prišli tudi Hrvatje iz Varaždina. Dr. Razlag je predsedoval, govorili so pa še dr. Zarnik, dr. Vošnjak, urednik Tomšič, Božidar Raič in dr. Petovar.

Leta 1870. se je vršilo 9. taborov. Začela je zopet Goriska. 1. maja se je vršil tabor v Tolminu. Zborovalcev je bilo 8000 in predsedoval jim je dr. Lavrič. Poleg običajnih govorov dr. Lavriča in avskultanta Roberta Mianija so govorili dr. Zigon o Predelski železnici, solkanski župan Doljak o znižanju davkov, dr. Tonkili o meščanskih in obrtnih šolah in E. Klavžar o paragrafu 19.

29. maja se je vršil tabor v Sežani. Zbralo se je 6000 poslušalcev, med njimi veliko iz tržaške okolice in Istre. Predsedoval je dr. Lavrič, poleg njega so še nastopali Klavžar, Razlag, Živič, Faganel o točkah, ki so bile na dnevnem redu tudi pri drugih taborih.

Na taboru v Cerknici dne 12. junija je zborovalo do 8000 poslušalcev, teden dni pozneje dne 19. junija na taboru pri Kapelbibi Radgona tudi 8000. Tu je predsedoval dr. Prelog iz Maribora, govorili na so dr. Klemenčič, prof. Šuman, posestnika Žitke in Kukovec. Žitke je

Bolgarski dnevnik »Dobrudža«, ki je bil ustanovljen, ko so nemško-bolgarske čete zasedle ustje Donave, piše sedaj v naravnost obupnem tonu o gladi. »Letina je v severni Dobrudži popolnoma varala. Suša je uničila skoro vso ozimino in jarino. Zetev na mnogih krajih ne da niti enega dela semena. Skoro vse zaloge lanske žetve so spravljene ven iz dežele in v trdih revizicijah se nadaljuje. V občinah pri Kystendži je ¼ žetve konfiscirane, le ¼ se pušča kmetom. To pomeni, da je 200.000 ljudi obsojenih na gotovo smrt od gladi.« — V sporu bolgarsko-turškem ne pozna bolgarski tisk nobenih mej cenzure več; če pomislimo, kako trda je bolgarska cenzura, si lahko mislimo, iz kakšnega razpoloženja nastaja tako časiško pisanje. Ni zato čudno, če ententni tisk, posebno angleški, čisto odkrito govori o snovanju stikov entente z bolgarskim narodom — kralja pa kakor da bi ne bilo. (Odšel je v inozemstvo se zdraviti!) Posebno važnost dobivajo te razmere z ozirom na konsolidacijo zapadnih Jugoslovancev in z ozirom na težke boje v Albaniji. (»Česka Stráž«.)

Deželna zveza za tujski promet in turizmo na Kranjskem

je imela dne 31. julija v posvetovalnici deželne dvorice prvo glavno skupščino po izbruhu vojne. Udeležili so se: za c. kr. ministrstvo za javna dela sekcijski svetnik dr. Ernst baron Wetschel; za c. kr. deželno vladno c. kr. deželnovladni svetnik dr. Robert Praxmarer; za deželo Kranjsko: deželni odbornik dr. Vladislav Pegan in sledeči člani glavnega odbora: dr. Mihael Černe, hotelir, Bled; Andrej Krajec, župnik, Kranjska gora; dr. Valentin Kršper, Ljubljana; Jos. Lavrtičar, občinski gerent, Kranjska gora; Avgust Mali, župan, Belaveč; ces. svet. Anton Maier, c. kr. okrajni šolski nadzornik, Ljubljana; Josip Perdan, trgovski zbornice svetnik in veletržec, Ljubljana; Ivan Andrej Perko, jamski tajnik, Postojna; Ivan Peterca, predsednik d. d. »Union« in tovarnar, Ljubljana; Ivan Piber, deželni poslanec in župnik, Gorje; Jan Ružička, ces. kr. evidenčni nadzornik v p. Ljubljana; dr. Karel Triller, deželni odbornik, podžupan deželnega stolnega mesta Ljubljane; Avgustin Zajec, gostilničar, Šiška. — Zborovanje odprlo deželni odbornik dr. Pegan, pozdravi v imenu dežele vse udeležnike, se spominja velikih škod, ki so bile prizadete tujskemu prometu na Kranjskem vsled vojne, pričakuje, da se bodo te škode po državi olajšale in povrnila in da se bo postopalo deželi Kranjski nasproti popolnoma ravno, pravno, ker ravno dežela Kranjska je doprinesla v vojni ogromne žrtve v krvi in denarju. Ravnatelstvu je izreklo zahvalo dežele za neumorno poslovanje med vojnim časom. Predsedstvo prevzame potem dr. Kršper in podaja pojasnila, kaj je Deželna zveza storila v vojnem času in katera pomožna akcije je v prid hotelizmu uspešno izvršila. Popolnoma se je preuredila tudi pisarna in okrepila se je tudi finance. Vsled podpore c. kr. ministrstva za javna dela, deželnega odbora vojvodine Kranjske, stolnega mesta Ljubljane ter Trgovske in obrtniške zbornice, katerim se najtopleje zahvaljuje, je danes Deželna zveza za tujski promet tako krepka in jaka, kakor še ni bila nikdar, brez skrbi stopa v dobo prehodnega in mirovnega gospodarstva. Tujski promet bo za deželo, za državo in za interese zelo nadebuden vir dohodkov, takoj ko nastopi mir. V najboljši merodajnih krogih pričakujejo ravno na polju tujskega prometa velik naval inozemskega občinstva, ki bo poboljšal posebno našo valuto, brez pobiljanja valute se pa naše gospodarstvo ne da popraviti. Z ozirom na to so se osnovala v Avstriji in po celi srednji Evropi dolge vrste prometnih organizacij, pri katerih je tudi udeležena naša Deželna zveza. Naval tujecev bo, ko napoči zora miru, posebno na Kranjskem in v Primorju izvanredno velik. Da ga izkoristijo, bo dolžnost hotelierjev, skrbeti za zadostno aprovizacijo, zato pa zopet potrebujejo zadosten obratni fond, ki se jim mora preskrbeti. Modernizirati in izboljšati bo hotele, ki so vsled vojnih nastanitve bili zelo oškodovani. Tudi stolno mesto Ljubljano se bo imelo pripraviti za velik prihod tujecev. Sprožiti bi morali misel, da se na Ljubljanskem Gradu priredi planinski, prometni in tujski muzej, ki bi

bil nekaj biser tujim in domačim potovalcem. Ne računamo le s tujskim prometom, računati nam je tudi z jako velikim trgovskim prometom. Spominja se potem predsednik v vojnem času zamrlega Ivana Markeza v Bohinjski Bistrici in Antona Dolničarja na Bledu. Velike zasluge, ki sta si jih pridobila rajnika za naš tujski promet, se nikoli ne smemo pozabiti. Zelo se imamo veseliti, da sta hotelir Ivan Kenda in njegova soproga Marija Kenda - Petermelova (sedaj v Sofiji na Bolgarskem) nakupila obsejna posestva ter bodeta s tem vpeljala hotelsko veleindustrijo pri nas na Kranjskem, ki je za mednarodni promet največjega pomena. Vsled strokov. izobraženosti in marljivosti pridobila si je ta dvojica, kakor smo dobro informirani, v Sofiji ugled, čast in blagostanje, zatorej naj jima velja naš prirčen pozdrav. Dr. Kršper končno poudarja, da je imel čast udeležiti se dveh sprejemov pri Nj. Veličanstvu cesarju, in sicer pri deputaciji dežele Kranjske in pri deputaciji Avstrijskih prometnih zvez. Njegovo Veličanstvo cesar je jako milostno obljubil tujskemu prometu svojo zaščito in še s posebnim poudarkom omenil, da želi, da njegova vlada podpira tujski promet, ker pospešuje to državne finance. Predsednik končno zakliče Nj. Veličanstvu cesarju Karlu I. trikratni »Vivio!«, kateremu se vsi navzoči navdušeno pridružujejo. Sledilo je poročilo o dosedanjem delovanju in o financah, katero se je vzel z zadovoljstvom na znanje. Pojasnilo so se potem najvažnejše točke prihodnjega delovanja in opozarjalo, da bomo rabili velika sredstva, kar bo težavna skrb ravnateljstvu.

V smislu pravil se je vodstvo Deželne zveze sestavilo sledeče: glavni predsednik deželni glavar na Kranjskem, dr. poslanec dr. Ivan Susteršič; predsedstvo: dr. Kršper, dr. Pegan, dr. Triller; ravnateljstvo: dr. Papež, načelnik, ces. svet. Maier, načelnika namestnik in blaginjak; dr. Kršper, dr. Pegan, poslanec Piber, člani ravnateljstva. Kot svetovalci so bili izvoljeni: Ivan Kenda, hotelir v Sofiji; med. svet. dr. Rihard Eder, solastnik zdravilišča »Rikli« na Bledu; dr. Jan Dvořák, ravnatelj Češke deželne zveze v Pragi; inženir Vladimir Remec, ravnatelj obrtno-pospeševalnega urada v Ljubljani. Ustanovili so se finančni in reklamni odsek ter poseben odsek za ljubljansko mesto.

Na predlog dr. Kršperja dovoli se Goriškemu centralnemu pomožnemu odboru na Dunaju za prometne namene podpora 1000 kron, kateri se obenem najtopleje pozdravi. Za Vintgarški fond se dovoli subvencija 1000 kron.

Ob sklepu zborovanja izrekajo c. kr. sekcijski svetnik baron dr. Ernst Wetschel v imenu ministrstva za javna dela, deželnovladni svetnik dr. Praxmarer v imenu deželne vlade, podžupan dr. Karel Triller in poslanec Piber ravnateljstvu priznanje in zahvalo za neumorno in uspešno delo, izvršeno v vojni dobi. Ravnateljstvo se je popolnoma zbralo v zvezni pisarni na dolgo-trajno sejo, pri kateri so se storili važni sklepi, katerim ima slediti izvršitev.

Z italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. avgusta. (Kor. urad.) Topovsko delovanje na mnogih točkah trajno živahno. V Judikarjih pri Bezzuccu jugozapadno od Aslaga in južno od Quera smo preprečili italijanske izvide.

Albanija. Na obeh straneh kolena Semenia prodirajoče čete generalobersta barona Pilanzer-Baltina so dopele v zasledovanju tik do črte Fieri-Berat. Bolj proti vzhodu ob gornjem Devoliju in na višinah ob tej reki so zadeli naši hrabri bataljoni na silen odpor. Več oporišč smo v naskoku zavzeli. Sovražnik se sedaj tudi tu umika. V bojih zadnjih dni se je odlikoval bosensko-hercegovinski lovski bataljon št. 36. Med drugimi vrtili četami naglašajo dosedanja poročila bos.-herc. polk št. 2 in oddelke bosenskega polka št. 7 avstrijskega črnovojniškega polka št. 32 in ogrskega črnovojniškega polka št. 4 ter baterije goriških artiljerijskih polkov št. 5 in 13. — Šef generalnega štaba.

Vas Bezzucca leži v Ledroški dolini (Val di Ledro), tik severo-zapadno od Ledroškega jezera (Lago di Ledro), v Judikarjih, t. j. v južno-zapadnem delu Tirolske. — Vas Quera leži na Plavi nem zapadnem bregu ob vzhodni gorovji, ki se dviga med to reko in Brento. — Kraj Fieri leži v Albaniji, kakih 35 km zračne črte zapadno od Berata, približno 15 km vzhodno od jadranske obale.

18. septembra 1870. se je vršil še en tabor na Koroškem in sicer v Zopračah. Zbralo se je okoli 10.000 poslušalcev. Shod je otvoril Košat, predsedoval je dr. Zarnik, a govorili so Matija Majar, župnik Muden, J. Noll in Albin Poznik.

Leta 1871. so se vršili zadnji tabori.

Najpreje se je vršil v Istri tabor v Kastvu 21. maja. Zbralo se je 10.000 taboritov Hrvatov in Slovencev skupaj. 6. avgusta se je vršil še en tabor na Koroškem in sicer v Zgor. Buklah. 6000 Slovencev je predsedoval dr. Zarnik.

Istega leta se je vršil še kmetijski tabor v Cerkljah, kjer se je razpravljalo o kmetijstvu, a tabor v Selcah je bil prepovedan.

III.

V času, ko zopet zborujemo ozir. smo zborovali na shodih, kjer se zbira na tisoče Slovencev, nam se še prav posebno vsiljuje vprašanje, ali so tabori slovenskemu narodu tudi kaj koristili, ali so bili le mimoidoči pomena, zborovanja praznega navdušenja. Na to bi nam najbolje odgovoril popis narodnih razmer pred tabori in po taborih. V kratkem lahko rečemo:

Tabori so pokazali, da Slovenci živimo, da se zavedamo svojega položaja in da si hočemo svojo bodočnost tudi zagotoviti. Pokazali so, da znamo ustavne pravice, ki se nam jih je dalo, tudi izrabiti. Tabori so zanesli narodno zavest med najširše sloje naroda, zbudili mnogo onih, ki so že napoli zapadli

A meriške čete. Iz Lugana, 2. avgusta. Šef generalnega štaba Diaz je izdal v podzrad v Italijo došlih severno-ameriških čet povelje, ki poudarja, da je Amerika v imenu človeštva in pravice posegla v vojno in da kaže svojo solidarnost z Italijo tudi s svojimi četami. — Včeraj si je italijanski kralj blizu Verone ogledal ameriške čete.

Francoska ofenziva.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. avgusta. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Rupprehta. Artiljerijsko delovanje je na večer na mnogih točkah oživilo. Živahno izvidno delovanje čez noč. — Skupina nemškega cesarjeviča. Med Soissonsom in Fere en Tardenois je sovražnik včeraj nadaljeval svoje brezuspešne napade. Po njih zavrnitvi in po pospravljanju včerajšnjega bojnega polja smo ponovi in po veliki bitki poslednjih čet naše gibanje načrtoma nadaljevali. Močan artiljerijski boj je šel pred sovražnimi napadi, ki so bili naperjeni dopolne proti naši fronti na obeh straneh Villemontaira ter so se razširili popoldne do južno od Hartennesa. Zavrnilo smo jih pred našimi črtami deloma v bližinskem boju. Brez vsake pridobitve ozemlja je sovražnik tu spet doživel popoln neuspeh. Z zelo silnimi četami so angleške in francoske divizije rano zjutraj napadle na črti severno od Grand Roosa - Fere en Tardenois. Na obeh straneh ob Beugneuxu so mogli njih oklopni avtomobili dospeti preko naših prednjih črt do višin severno od kraja. Tu jih je naša artiljerija razbila. Po litem boju smo razbili tudi infanterijske napade sovražnika na severnih pobočjih višin. Tudi popoldne obnovljeni sovražni napadi so bili tu krvavo zavrnjeni. Med Cramailom in Fere en Tardenois so se zlomili tudi zelo močni infanterijski in avtomobilski napadi sovražnika že pred našimi črtami. Močnemu sovražnemu ognju med Fere en Tardenois in gozdom Monniera so sledili infanterijski napadi samo severno Siergesa. Zavrnilo smo jih. Na ostali bojni fronti je vladal mir. V Champagni uspešni boji v predpolju južno od Fichtelberga (?) in vzhodno od Suippe. Severozapadno od Perthesa smo v krajevnem sunku potisnili sovražnika iz njegovih prednjih črt ter zavrnili severno le Mesnila sovražne delne napade. — Skupini v. Gallwitzja in vojvode Albrehta. Uspešni infanterijski boji zapadno od Mosle in Seille. Včeraj smo zbili 14 sovražnih in 4 privzete balone. Stotnik Berthold je dosegel svojo 40. zmago v zraku. Naši bombni letalci so bili čez noč zelo delavni ter so uničili med drugim veliko francosko municijsko skladišče severno od Chalonsa. — v. Ludendorff.

Vas Villemontaire leži približno 10 km južno od Soissons ob veliki cesti v Chateau Thierry; vas Hartennes 3 km južno od Villemontaire ob isti veliki cesti; vas Rozoy le Grand 5 km južno od vasi Hartennes ob veliki cesti v Fere en Tardenois, od tega mesta proti severu - zapadu 10 km zračne črte; vas Beugneux 2 km vzhodno od vasi Rozoy, ob isti veliki cesti; vas Cramail 3 km vzhodno od Beugneux ob isti veliki cesti, od mesta Fere en Tardenois oddaljeno 5 km severo - zapadno zračne črte; Mennierski gozd stoji 9 km južno - vzhodno od mesta Fere en Tardenois; vas Cierges leži ob gornji reki Ourcq, 7 km južno - vzhodno od mesta Fere en Tardenois. Torej so se ti boji vršili v loku, ki si ga mislimo od Soissons proti jugu in potem proti vzhodu začrtanega od gorenjega Ourcqja. — Fichtelberg imenuje Nemci neko višino vzhodno od Reimsa in severno od Stare rimske ceste. — Suippe je reka, ki teče kakih 25 km vzhodno od Reimsa v velikem loku, da se končno severo - zapadno od tega mesta izlije v reko Aisne. — Perthes in Le Mesnil sta vasi v vzhodni Champagni, 8 oziroma 10 km severo - vzhodno od mesta Suippe. — Rečica Seille se pri mestu Metz izliva v reko Moselle (Mosel).

Washington, 2. avgusta. Zatrjuje se, da so bile dne 25. julija vkrcane zadnje čete tretje četine ameriških čet, namenjenih na Francosko.

potujenju. Slovenski živeli je začel odselej tudi v mestih napredovati in zmagovati. Ideje, ki so jih do tedaj gojili le nekateri izobraženci, so se razširile sedaj med vse sloje naroda. Zahteva po »Združenju Sloveniji« je prešla čela generacij v kri in meso. Slov. poslanci so dobili za svoje predloge v postavočajnih zborih močno oporo v širokih ljudskih masah. Nad 100 štajerskih občin je podalo prošnjo v Gradec za Zedinjeno Slovenijo. Poslanca Vošnjak in Herman sta vložila addresso v tem smislu, isto se je zgodilo v kranjskem deželnem zboru, kjer so začeli slov. poslanci odslej tudi slov. govoriti.

Zahteve po slov. šolah in slovenskem uradovanju so se ponavljale odselej dan za dnevom in vlada je hočeš nočeš morala vsaj nekaj v tem oziru ugoditi.

Slovenci, zavečajoč se svoje narodnosti, so začeli čislati slov. jezik, slov. knjigo in slov. časopis. Naročniki so naraščali. Po mestih in deželi so se ustanovljale nove čitalnice in nova bralna društva — središča družabnega življenja med nami.

Tabori so vzbudili tudi zanimanje širokih slojev za razna gospodarska vprašanja krajevnega in splošno narodnega pomena. Načelo se je vprašanje hranilnic, narod. zavarovalnic itd.

Tabori so ustvarili krepko podlago za politični, kulturni in gospodarski napredek Slovencev. Kar danes imamo in smo, to smo postali po dobi taborov.

I. B.

Berlin, 2. avgusta. Wolffov urad poroča: Skupno število vojnih vjetnikov, ki se nahajajo koncem četrtega vojnega leta v rokah centralnih držav, znaša nad 3 milijone 800.000 mož; od teh odpada na Nemčijo samo 2.300.000 mož. Stiritletni plen na vojnem materialu obsega 23.000 topov, 38.000 strojnih pušk, 75.000 vozil, 365 oklopnih avtomobilov in nepregledne množine drugega materiala.

Svetovna gospodarska organizacija po vojni.

London, 2. avgusta. V angleški zbornici se je oglašal tekem razprave o vojnih kreditih k besedi tudi Balfour, ki je izjavil: Soglasno se je izrekalo mnenje, da je treba doseči v tej vojni narodov organizacijo, ki bo preprečila, da bi se ponovile v bodočnosti enake strahote, kakor jih doživljamo sedaj. Te organizacije naj ohranijo našo dečo pred podobnimi vojnami. Prav gotovo je, da bi se dalo uravnati naše gospodarstvo tako, da bi moglo imeti globokejši učinek in večji vpliv, kakor vsak sovražni napad. Danes nalagajo Nemci premaganim narodom gospodarske dogovore, ki obenem uničujejo svobodo teh narodov in so kal bodočim vojnem. Jasno je, da nameravamo nemški gospodarski načrti postopati na enak način napram vsem narodom, ki so pod nemškim vplivom. Zato se mora izvršiti gospodarska organizacija, ki bo to onemogočila in ta organizacija se bo izvršila po uspešno končani vojni.

Amsterdam, 2. avgusta. »Times« prinaša odlomek govora, ki ga je govoril Lloyd George odposlanecem industrialcev o gospodarski politiki vojne. Izjavljal je: Naša prva dolžnost je, da zmagamo v tej grozni vojni. Ves svoj čas sem posvečal skrbi, kako zavrniti strašni in krivični napad naših sovražnikov. Sedaj je prišel trenutek, ko se nam bo morda posrečilo, sovravnika zavrniti in vsi vojaški strokovnjaki se veselo načina našega napredovanja. Se pa nas čakajo meseci skrbi, toda mi bomo vztrajali in bomo dajali še naprej svojim hrabrim vojakom na bojišču vse, kar imamo, da bodo izvojevali zmago, od katere je odvisna usoda sveta. Mnogo se govori o zvezi narodov, toda jaz ne verujem Nemcem. Danes imamo dve zvezi narodov, ena je angleška država, druga je zveza proti osrednjim državam. Naj se zgodi karkoli, doseči moramo zvezo narodov na ta način, da bo ta zveza korakala roko ob roki z obema že danes obstoječima zvezama. O načinu, kako štiti industrijo piti in razvijati v miru, je rekel Lloyd George: Čim delj bo trajala vojna, tim strožji bodo pogoji, ki jih bomo stavili sovravniku. Tem bolj je za sovravnika, če to čim prej uvidi. On se bojuje z namenom, da bi zavezništvo vklonil, kar se mu pa ne bo nikdar posrečilo. Doseči moramo, da bomo mi določali pogoje, ki jih smatramo za pravične, ne pa da nam jih vsili sovravnika volja. Sedanje vojno nadzorstvo s strani države bo s koncem vojne prenehalo. Kontrola pa bo še vedno ostala. Transport se bo moral povzdigniti in organizirati. Dominionom, ki jih je Anglija in angleška industrija zanemarjala, bo treba posvečati še večjo pozornost. Pa tudi svojih zaveznikov po končani vojni ne bomo zapustili. Zlasti v prehodni dobi, ko bodo zaloge pihle in ko bo industrija navezana na dobavo čim večjih množin surovin, bo treba ozkega sodelovanja vseh zaveznikov.

Angleški vojni kredit.

London, 2. avgusta. Angleška zbornica je soglasno sprejela vojni kredit. Bonar Law je ob tej priliki izjavljal: Kar se tiče pomoči Anglije zaveznikom, ni šlo toliko za denar, kakor za moštvo. Tudi delo mornarice je ostalo skoro neopazeno. Meseca julija 1916 je Anglija finančno podprla Italijo, da vzdrži kurz italijanskih menic. Takrat je dala Anglija Italiji na razpolago 313 milijonov v zlatu. Brez tega kredita bi Italija ne bila mogla vzdržati.

Pred ameriško obalo.

Washington, 2. avgusta. Mornariški departement sporoča, da je neki nemški hidroplan kakih 500 milj pred atlantsko obalo potopil portugalsko barko »Porto« iz Havane. Posadko 18 mož je izkrcal neki angleški parnik v ameriškim pristanišču. Barka »Porto« je bila uničena od bombe, ki je bila položena v njen tovor, obstoječ iz bombaža.

Nova ruska fronta.

London, 2. avgusta. »Daily Mail« objavlja razgovor svojega dopisnika v Harbinu z generalom Horvatom, ki je bil pred vojno generalni ravnatelj vzhodnosibirske železnice. General Horvat je izjavil, da je intervencija entente gotova stvar. Da se naredi v Sibiriji red, zadostujejo tri divizije, pač pa bi bilo treba najmanj en milijon, da se obnovi vzhodna fronta. Te čete naj bi dala Japonska, Amerika pa bi oskrbela za denar in prometna sredstva.

Moskva, 30. julija. Češko - slovaške čete tudi v zapadnem Uralu prodirajo. Dospete so do postaje Grodovo. Sovjetske čete pred Jekaterinburgom se umikajo ter se vrši tam že več dni boj. Zdi se, da sovjetske čete podlegajo. Tudi pri Bakuju se vrše hudi boji ter so sovjetske čete izgubile tu fort Narasa.

Moskva, 1. avgusta. Češko - slovaška vlada je mobiliz. v Omsku letnike 1912 do 1920. V Kurjanu so Čehi - Slovaki mobilizirali letnike 1917 do 1920. Kmetije in delavci niso zadovoljni s to novo mobilizacijo ter se ji deloma tudi upirajo.

Washington, 2. avgusta. Ameriški veleposlanik Francis Brzojavlja držav-nemu departementu, da je odpotoval z osebjem angleškega, francoskega in italijanskega poslanstva na mürmansko obal.

Curlh, 2. avgusta. Iz Rusije poročajo, da je Miljukov odstopil kot vodja stranke kadetov. Bivši poslanec dume Maklakov je bil izvoljen za novega vodjo stranke.

Stockholm, 2. avgusta. Japonski štab dospe v kratkem v Omsk. V mestu že pripravljajo stanovanja in pisarne. Dospelo je tja že mnogo japonskih častnikov s tehničnimi četami, ki postavljajo barake in popravljajo stare ruske barake. Tudi brezžična postaja se bo tu uredila. V Omsk je dospelo že tudi več francoskih in angleških častnikov.

Batavia, 29. julija. (Koresp. urad.) Ni-zozemska indijska časopisna agencija izve, da je japonska vlada najela za 70.000 ton transportnih ladij, da prepelje svoje čete v Sibirijo.

Šef nemškega admiralskega štaba odstopil.

Berlin, 2. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Kakor izvem, je šef admiralskega štaba admiral v. Holztendorff zaprosil cesarja iz zdravstvenih ozirom za odpust. Za naslednika je določen šef visokomorskih vojnih sil admiral Scheer.

Berlin, 2. avgusta. Wolffov urad poroča: Cesar je imenoval admiral v. Holztendorffa povodom odpusta kot šefa admiralskega štaba za velikega admirala, da na ta način izrazi vidno za široke kroge, kako visoko ceni njegovo delo kot šefa brodivoja v mirnem času in tudi sedaj med skoro triletno službo kot šef admiralskega štaba.

Na slovanske univerze.

Z juga in s severa prihaja istodobno ta klic. Z juga kliče mladenič, s severa pa »star slavist«.

V 8. številki češke smotre »Cesta« priobčuje znani češki slavist in narodopisec profesor Juri Polivka članek »Zadrževana beseda starega slavista«, in ta pravi:

»Na češki univerzi delujejo poleg bohemistov trije zastopniki slovanske filologije, razen tega še zastopnika slovanskih starozinosti in zgodovine vzhodne Evrope, torej slovanske zgodovine. Če k temu še dodamo zastopnika slovanskega prava na pravniški fakulteti, moremo po pravici reči, da slavistika ni na nobeni univerzi celega sveta tako bogato zastopana in negovana kakor na češki.« In vendar ni v slavistiki pravega življenja. Dijaki se ne bavijo vneto s študijem slovanskih jezikov in literatur. Poleg cerkvene slovenščine, ki v njej mnogi po krivici vidijo zastopnico praslavščine; bilo bi treba, da se češki dijaki marljivo pečajo s poljščino. Dijaki pa faktično ne čitajo zadosti znanstvenih knjig drugih slovanskih narodov; tudi doktorandi slovanske filologije izjavljajo, da — poljski ne čitajo. Celo o slovaških stvareh niso informirani!

V obrambo češke mladosti moremo kajpada kazati na to, da pri drugih slovanskih narodih ni mnogo boljše. Poprašajmo samo jugoslovansko mladino, ki mnogobrojno poseča češke visoke šole, kdo izmed njih se je za svojih praksiških študij globlje in sistematičneje bavil s češkim jezikom in literaturo. Celo na Dunaju pri Jagiću so se slušatelji žalibog ukvarjali le s svojo ožjo domovino, za sosedo se pa že niso brigali. In vendar postane izključljivo preiskovanje domače književnosti, če ne gledaš primerno tudi k sosedom, enostransko.

Po mnenju prof. Polivke bi trebalo na češki univerzi posebne stolice za jugoslovansko skupino v zvezi s staroslovenščino, stolice za vzhodnoslovansko skupino (ruščino z maloruščino) in za zapadnoslovansko skupino (posebno za poljščino). Pripravlja se reforma srednješolskega učnega načrta in tu bo češčini odkazano prvo mesto in bodo morali ne učitelji delati na občno humaniteto izobrazbo dijakov, a za to bodo sposobni le, če se bodo prej sami temeljitje poglabili v študij slovanskih jezikov in literatur.

Za praktično znanje slovanskih jezikov je v Pragi dosti preskrbljeno; na filoz. fakulteti deluje cela vrsta lektorjev skoraj za vse slovanske jezike, ali mladina te priložnosti ne izrablja dovolj. Ne smemo pa tajiti, da je znanje slovanskih jezikov znatno napredovalo. Bil bi srečni, ko bi večji del naše inteligence znal poleg češčine vsaj po enega izmed glavnih štirih slovanskih jezikov, ki jih je našteval se Kollár (ruski, poljski, češki, jugoslovanski).

Mnogo bi pomagalo znanju slovanskih literatur in jezikov, ko bi se naša učeča se mladost odločila, prebiti eden od dva semestra na drugi univerzi države; n. pr. Čehi v Krakovu; to ne velja samo za slaviste, ampak tudi za zastopnike drugih znanosti.

Sličan poziv, a iz dijaških vrst čitamo te dni v hrvatskih listih. »Nemške univerze,« pravi ta poziv, »na Dunaju, v Gradcu in Inomostu so polne slovanskih dijakov, zagrebška in praška pa jih imajo malo, na krakovski in lvovski pa je komaj en Jugoslovane. Jugoslovanska omladina v Pragi pozivlje abituriente, da naj pridejo na slovanske univerze. Graško dijaštvo je o tem že imelo posvetovalanje ter je sigurno, da jih odide prihodnje leto mnogo na slovanske univerze. Slovanska vseučiliška mesta so centra narodne kulture dotičnega slovanskega naroda, ki nam jo je bolj ko kdaj treba sedaj spoznavati. Kar se tiče Prage, se mnogi boje težav prehranitve; reči pa moremo, da je »Češko srce« dajalo zadnji čas jugoslovanskim dijakom obed po 3 K in da se razvija akcija vplivnih Čehov, kako bi se našim siromašnim dijakom čimboli olajšalo življenje v Pragi. — Seveda na univerzi je treba — delati! (Pojasnila daje Mg. Ph. Zvonimir Pavelić, do 15. septembra v Karlobagu, Hrv. Primorje.) Čujemo, da pojde prihodnje leto več slovanskih abiturientov na novo medicinsko fakulteto v Zagreb.

Na filozofski fakulteti sta bili v prošlem šolskem letu v Zagrebu inškririrani dve Slovenki. Začetek je storjen.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na:

dr. Viktora Sušnika, pisarna dr. Trillerja, Dalmatinova ul. št. 7.

Politične vesti.

== Velike Lašče. Dne 14. julija 1918 se je vršila seja občinskega sveta, v kateri je bila sklenjena sledeča resolucija: Občinski odbor jemlje z okrožnico z dne 21. junija 1918, števil. 7078, poslano resolucijo deželnega odbora z dne 19. junija 1918 na znanje, ter izjavlja, da glasom odbora seje z dne 2. decembra 1917 vztraja na stališču deklaracije jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 ter odklanja vsako drugo stališče. Občinski odbor hkratu želi in prosi, da se tudi deželni odbor pridruži omenjeni majniški deklaraciji. — Zupanstvo občine Vel. Lašče, dne 15. julija 1918. Ferdo Deganec, župan.

== Občinski odbor občine Dolenja vas, zbran v svoji seji dne 1. avgusta t. l., je sklenil, da pod nobenim pogojem ne preklicuje svojega sklepa z dne 29. decembra 1917, s katerim se pridružuje v polni meri deklaraciji jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 o samoodločbi jugoslovanskih narodov. Občinskega odbora želi, da bi se deželni odbor kot najvišja avtonomna oblast pridružil majniški deklaraciji. V zahvalo za možati nastop za blagor Jugoslovancov se prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič izvoli častnim občanom.

== Črnomelj proti deželnemu odboru. Kakor smo vam že zadnjič poročali, ni hotel dati naš gospod župan po odklonitvi besedila resolucije vis. deželnega odbora naše resolucije na glasovanje. V tej resoluciji smo izjavili, da stojimo trdno na stališču majniške deklaracije in prosimo, da se za njo izreče tudi naš deželni odbor; o Trmbečju in njegovih letakih se ne moremo izjavljati, ker nam so neznani. Gospod župan se je obrnil na visoki deželni odbor za nadaljina naročila, kaj mu je storiti, ker smo zapustili posvetovalnico, ko se je kršila na tak način naša občinska samostojnost. Ker baje ni bilo od zgoraj novih naročil in ker smo imeli nujne stvari na dnevnem redu, sklical je gospod župan za 28. julija zopet občinsko sejo, pri kateri je bila naša resolucija soglasno sklenjena. Pri tej priliki je bil soglasno izvoljen častnim občanom mesta Črnomelj za velike zasluge za naš narod prevzvišeni gosp. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

== Občinski odbor občine Križe pri Trzinu. Gorenjski je imel sejo dne 28. julija 1918 v kateri je sklenil z vsemi glasovi, da vztraja pri jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1918 ter se sklicuje na svojo sejo z dne 29. decembra 1917. Naproša obenem vele-slavni dež. odbor kot najvišji avtonomno oblast v deželi, da se pridruži k jugoslovanski deklaraciji in se izjavi za isto. Obnem občinski odbor občine Križe pri Trzinu izvoli z vsemi glasovi gosp. knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča za svojega častnega občana.

== Lampetova ofenziva na Katoliško tiskovno društvo. Nekaj odbor duhovnikov članov K. T. D., za katerim stoji Lampe, razpošilja članom K. T. D. pismo, v katerem jih pozivlja, da naj na obnem zboru K. T. D. dne 6. avgusta glasujejo za neko listo kandidatov, o kateri sporoča včerajšnji »Slovenec«, da mnogo kandidatov te liste niti vedelo ni, da jih je nameraval dr. Lampe kandidirati v odbor. Lampe pozivlja člane, da naj pošljejo svoje glasovnice katehetu Antonu Čadežu, o katerem pa sporoča »Slovenec«, da tudi on ni vedel za ta Lampetov volilni manever. Jasno je, da je nameraval dobiti Lampe potom svojih kimovcev K. T. D. v svoje roke.

== Tržaški škof tajni svetnik. Cesar je imenoval tržaškega škofa dr. Andreja Karlina za svojega tajnega svetnika.

== Rekord denunciacije v listu »Reichenberger Zeitung«. »Venkov poročila: Rekord podne denunciacije, kakršne še ni bilo od pričetka vojne, prinaša »Reichenberger Zeitung«, ki piše: Naše stradalno prebivalstvo je žrtvovalo že skoraj vse, kar je imelo še obleke, da bi dobilo za njo od čeških kmetov nekoliko kilogramov krompirja ali moke. Sedaj zahtevajo naši srečnejši bratje za živila orožja in streliva. Ako bi si kak ljubitelj lova na ta način hotel preskrbeti orožja, bi ne bilo kaj oporekati, ali okolnosti, da se nam naznanja ta pojav z najrazličnejših čeških krajev, dokazuje, da gre očividno ali za migljaj kakše centralne organizacije ali za načrtno in enotno preskrbo z orožjem in strelivom. O načrtu in svrhu tega nabiranja za sedaj ne bomo pobližje razpravljali. Bilo bi pa neodpuščljivo, ako bi se ne opozorile na to počenjanje oblasti. V neki vasi poleg Liberc je nabrala ena oseba sedem pušk in jih zamenjala za živila v čeških okrajih, ne da bi orožništvo preprečilo zamenjavo. Ako se vpošteva, da se more z neznatnim številom nabitih pušk terorizirati cela mesta (glej ruske dogodke), potem šele je mogoče po zaslugi oceniti to zamenjavalno trgovino. Naše nemško prebivalstvo naj v svojo lastno varnost ne oddaja orožja in streliva v češke kraje, nasprotno, dolžnost je vsakega, da naznani »ljubitelja orožja« pristojni politični oblasti. Tako »Reichenberger Ztg.« K temu dostavljam: Od pričetka vojne prihaja ne na stotine, ampak na tisoče Nemcev iz severne Češke prosit živil. Prosijo, preplačujejo in izsiljujejo živila. Gorje češkemu kmetu, ki se je dal, gledajoč v njih trepeče gladne ljudi, zapečati po sočutju. Za dobroto mu vračajo denunciacijo. Iz krogov najbolje poučenih smo dobili poročilo, da obstoječe organizacije v nemških mestih severne Češke, ki zabeležujejo vsakega češkega človeka, ki je prodal Nemcem živila, in hočejo dodatno ugotoviti, koliko so plačali nad maksimalno ceno in

dotičnike izročiti sodnemu preganjanju. Poleg tega pa se je povsopel citirani list do mnogo hušje denunciacije, ker obdoljuje češko prebivalstvo priprave k oboroženi vstaji. Nesmiselnost ovadbe je očita sama po sebi, ali nizknotnost njena je prav značilna za Nemce na Češkem. Našemu prebivalstvu naj bodo ta dejstva v svarilo!

== Ministrski predsednik v avdienci. Dunaj, 2. avgusta. Danes jutraj je bil ministrski predsednik Hussarek v avdienci pri cesarju. Po avdienci je imel Hussarek z zastopniki Češkega svaza poslanci Stanekom, Tusarjem in Franto dveurni razgovor.

== Za učitelstvo. Dunaj, 2. avgusta. Na Dunaju se mudi že tri dni deputacija čeških in nemških učiteljev Moravske in Češke. Pod vodstvom čeških poslancev se je oglašila deputacija pri prehranjevalnem ministru, pri finančnem ministru in pri naučnem ministru. Slo je, kako opomoci nevezdržnemu položaju učitelstva. Glede nabavnega prispevka zastopa finančni minister odklonilno stališče. V drugih točkah obeta vlada, da bo ugodila pritožbam učiteljev. Konstatiramo, da se deputacija niso pridružili nemški poslanci. Izmed Nemcev so bil zastopani le učitelji meščanskih šol.

== Wekerle na Dunaju. Dunaj, 2. avgusta. Jutri jutraj se pripelje na Dunaj ogrski ministrski predsednik Wekerle. Sprejet bo v avdienci od cesarja, kateremu predloži v sankcijo nov zakon o volilni reformi.

13 glasovom. Ministrski predsednik Marghiloman je naglašal, da se je konservativna stranka po zasedanju Bukarešte zavezala rešiti židovsko vprašanje. Zato je lahko reče, da so centralne države Romunijo k temu prisilile.

== Nemci v Bolgariji. Iz lista »Deutsche Balkan-Zeitung«, ki izhaja v Sofiji, je razvidno, da so si Nemci v Bolgariji poslali že prav dobro. Tudi »turnarje« že imajo. Na predavanjih se poje tudi s strani bolgarskih mož ogromna hvala »carju Bolgarov« Ferdinandu Sakso - Koburskemu, omenjeni list pa podaja silo sedanje Bolgarije v splošnem kulturnem pogledu. Piše: Kmet je postal premožen mož s kopico otrok, velikega posestva ni in ga ne bo, trgovina se je nad vse pričakovano dobro razvila, nekatere industrije so se mogle vzdržati in obrt hodi svojo pot v napredovanju. Tudi za muzo se je marsikaj zgodilo. Zgrajena so svetišča umetnosti. Bolgarija ima znatne glasbenike, pesnike in mislece, visoke šole z vsemi fakultetami in mladina je vnetja za učenje tako, da je v tem oziru ne prekositi noben drug narod. Bolgarski car je osivel v skrbih in zmagah, on zre ob bližajočem se mu večeru svojega življenja na ogromno delo, katero mu zagotovi dobro mesto v svetovni zgodovini. ... Neki dr. Doritsch (tako ga piše »Deutsche Balkan-Zeitung«) je predaval te dni v »nemško - bolgarskem kulturnem društvu« v Sofiji o nemško - bolgarskih odnosih tekom zadnjih 50 let. Predavanje je hvalisalo vpliv nemštva na kulturnem polju in je bilo polno slaspeškov od carja Ferdinanda, katerega roke so prinesle Bolgariji neskončnega blagoslova. Predavatelj je neizmerno pohvalil tudi nemško ženo, ki se je ali v svojem poklicu ali kot soproga razvila v Bolgariji za razširjevalko kulture. Poročilo pravi, da je dr. Doritsch govoril izborni nemško in da so bili Nemci v nemško - bolgarskem kulturnem društvu jako zadovoljni z njim. — Današnja notico smo naslovili še »Nemci v Bolgariji«. Ako pojde po opisani smeri dalje, bomo morali v kratkem začeti pisati »Nemška Bolgarija«.

„Edinost“ in ljubljanska aprovizacija.

V sredo, dne 31. pret. m., priobčilo je omenjeno tržaško glasilo »domačo vest«, kjer čitamo, da je pred par dnevi naša aprovizacija na ljubljanskem kolodvoru zaplenila 4 vagona koštrunov. K tej zaplenbi dodale so se sledeče opazke: »Ko pa je že tako, se ne moremo dovolj načuditi samogoltnosti ljubljanske aprovizacijske komisije, ki ima za preskrbo mesta, ki šteje komaj četrtino sedanjega tržaškega prebivalstva, na razpolago skoraj izključno poljedelsko in živinorejsko, torej dobro oskrbljeno deželo z vsem ozadjem, da z zaplenjanimi živil, prihajajočih iz drugih dežel, odžira Trstu hrano izpred ust. Seveda, komednejše je tako, prijetnejše je: drugi imajo velikanske stroške, strahovite sitnosti, preden se jim posreči dobiti to ali ono preko ogrske ali hrvaške meje. Ljubljanska aprovizacijska komisija pa lepo sedi v Ljubljani, na kolodvoru pa daje po tržnem nadzorništvu zaplenjati brez stroškov in sitnosti, kar je namenjeno drugam, v Trst.« — Podpisane mu je dobro znano, kako težko se je pripraviti z »Edinostjo« v Trstu. Ona se rada vtika v vsako ljubljansko zadevo, najraje pa v tako, ki našemu mestu ni v čast. Ona rada sodi o vsem, če pa rečeš proti nji kaj, je užaljena, da kar vsa trepetja. Da smo mi o kakem delu tržaškega slovenstva na tak krut način pisali, kakor je pisala ona sedaj o ljubljanski aprovizacijski komisiji, posadila bi nas na vislice in pozvala cel Trst, da naj pljuje na nas. Mi pa se ne bomo razburjali ter pribijemo predvsem, da je Ljubljana več nego tri leta imela v svoji sredini skoraj 3000 tržaških emigrantov, s katerimi nismo delali nikakih razlik, dasi smo sami komaj živeči. Recimo, da je ljubljanska aprovizacija v resnici kaj zagrešila, potem se je to zgodilo med Slovenci, in ne bratska naklonjenost, temveč že vsakdanji takt bi bil moral tržaške politike dovesti do tega, da bi take pregrehe ne obešali na veliki zvon in pri tem ne govorili o »samogoltnosti in odžiranju«. — »Edinost« tudi piše, da je naša dežela z vsem dobro oskrbljena in da Ljubljani zatorej ni treba, da bi Trstu hrano izpred ust odžirala. To je čisto napačno mnenje. Ljubljana se meseca julija ni nahajala v nikakem boljšem položaju od Trsta, in očitano, da »Ljubljana odžira Trstu izpred ust živila«, je brezsrčnost, ki ne dela časti »Edinosti« in ne politikom, ki stoje za njo! — Ko se je podpisani dne 1. avgusta vrnili z dopusta in ko se mu je predložila »Edinost«, je dotično zaplenbo uradno preiskal. Dotična preiskava dognala je to-le: Ljubljanski mesar Bizilij je pod nekako tiho patronanco mestne aprovizacije nakupoval v Metliki in v Novem mestu koštrune za ljubljanski trg. Sredi meseca julija, ko je postal pomanjkanje mesa v Ljubljani skrajno občutno, prikazal se je na metliškem in novomeškem trgu neki Pirjevec, mesar iz Sežane, in je pričel blago tako dražiti, da Biziliju, če je hotel kilogram ovcjege mesa po 16 K na trg postaviti, ni bilo mogoče ničesar kupiti. Dne 22. julija je Pirjevec kupil v Novem mestu 202 koštruna ter plačal za njih ogromno kupino in še neko povrnino v znesku 2000 kron, tako da je bilo Biziliju odjedenih vsaj 50 jančev, za katere je bil kupčijo skoraj že sklenil, da se ni Pirjevec vmes vtkal in si svojo višjo ponudbo. Nato se je kupljeno blago v Novem mestu naložilo ter odposlalo na »g. Antona

Pirjevca v Sežani. Že tukaj bodi aprovizacijskemu odboru v Trstu povedano, da je podpisani strogo zaskazal, da se v Ljubljani ne sme zaplenjati ničesar, kar teče po železnici pod izrecnim naslovom »tržaške aprovizacije«, to blago pa je prišlo izrecno pod adreso mesarja Pirjevca, ki je ljubljanski aprovizaciji že del časa znan, kako neusmiljeno goni cene navzgor. Zaradi navijanja cen bila je mestna aprovizacija popolnoma upravičena spekulantu Pirjevcu zaseči blago ter to blago postaviti na lastni trg, kjer je pomanjkanje mesa kričalo do neba. Tudi bodi opozorjeno, da tržaški in drugi primorski spekulanti zadnja leta po celem Dolenjskem navijajo cene tako, da je bil skrajni čas, da se je enkrat kaj ukrenilo. — Ker je bilo zaplenjeno blago v nevarnosti, da se skvari, se je moralo prejkotraj razprodati. Pirjevec je prišel na magistrat, a niti z besedico ni omenjal, da so ovni kupljeni za tržaško aprovizacijo, pač pa je sam privolil, da naj se blago na ljubljanskem trgu razproda in da bode popolnoma zadovoljen, da se mu izroči skupilo, ki se je za koštrune dobilo na trgu. Sedaj pa se je mož začel kujati, a ljubljansko zupanstvo bo prisiljeno celo zadevo odstopiti kazenskemu sodišču radi navijanja cen.

Najlepše je prišlo včeraj od c. kr. okrajnega glavarstva v Sežani, ki uradno razglša, da ima Pirjevec splošno dovoljenje od tega glavarstva, da kupi živila, kjer jih more, in da so dotični ovni torej bili kupljeni za Sežano in njeno okolico! Iz tega sledi, da »Edinost« ni imela niti najmanjšega poudara, nastopiti kot Ahil tržaške aprovizacije ter na tako nedopusten način opsovat ljubljansko aprovizacijo. — V daljšo polemiko se z »Edinostjo« ne bomo spuščali. C. kr. okrajno glavarstvo v Sežani pa je prejkotraj samo sprevidelo, da Pirjevec ni postopal pravilno, zato reje zahteva, da naj se reči, ki služijo aprovizaciji Sežane in njene okolice, v bodoče več ne zaplenjajo. Ta prošnja je utemeljena, in niti najmanjša pošiljatev, ki je šla na adresu aprovizacije v Sežani ali pa tudi na adresu aprovizacije v Trstu, se dosedaj še ni zaplenila in se tudi v bodoče ne bo. Gosp. Pirjevec pa ni identičen niti z eno, niti z drugo aprovizacijo in ne uživa nikakih privilegijev, posebno ne privilegija, znašati skupaj najkrutejše vojne dobičke!

Dr. I. T.

Vesti iz primorskih dežel.

Vojno odlikovanje. Zdravnik dr. Just Pertot iz Trsta je odlikovan z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetlinje v priznanje požrtvovalnega delovanja v vojni zdravstveni službi.

Naknadna begunska podpora po § 9. begunskega zakona. Z Dunaja poročajo, da je bil v soboto v seji begunskega odbora sprejet predlog dr. Bugatta, po katerem se ima smatrati za evakuirane tudi one osebe, ki so bile vsled vojnih dogodkov prisiljene zapustiti svoje stalno bivališče, ne da so bile s silo odgnane. Vojni dogodki so silili oblasti, da so odšle in vojni dogodki so odločali evakuacijo kraljev. Vlada se je sprijaznila z obširno interpretacijo § 9. glede evakuacije, zato pa dobijo politične oblasti nova tozadevna navodila, tako da je končno vendar le upati, da bodo na primer tudi begunci iz Gorice dobili naknadno podporo do 500 K za osebo. Ali čakati bo treba na njo najbrže še dolgo časa.

Vrnitev vseh puljskih beguncev dovoljena. Trdnjaviški komisar je te dni povedal uredniku lista »Gazzettino di Pola«, da je vrnitev beguncev v Pulj dovoljena. Izven Pole se nahaja sedaj še 15.000 beguncev. Vrniti pa se bodo mogli še le meseca septembra, ker treba da se nopravi uredi aprovizacijske razmere. Tozadevne prošnje pa se morelo takoj vlagati pri pristojnih oblastih.

Umrl je v Mont Pelerin pri Lausanu komendantor Dionizij Tipala Xydia s. Pokojini je razvil v tržaškem trgovske svetu skozi dolgo vrsto let jako obširno delovanje.

Umrl je na Hvaru gosp. Lavro Machiedo, oče gosp. dr. Jerka Machieda, dalmatinskega deželnega poslanca in odbornika.

Brodič s strašnim imenom »Jugoslavija«. Iz Makarske poročajo, da ima tam neki mladinec brodič z imenom »Jugoslavija«. Tamkajšnji orožniški ritmeister Markuli je opazil brodič, šel nad lastnika, se zgrajal nad imenom »Jugoslavija«, češ, da se tako ogrožajo sigurnost države in vojni interesi naj torej takoj odstrani to strašno ime, sicer ga čakajo hude posledice. ... Menda ga misli dati kar obeati.

Obsojen orožnik. Iz Splita poročajo, da je bil obsojen na 3 tedne zapora neki orožnik, ker je pel srbske pesmi in zagovarjal srbsko stvar kot Srb. Ovdela sta bila občinski sluga in redar v Splitu. Ovdaliti kot priče niso moglo navesti, katere srbske pesmi je obtoženec pel in ali je mislil Srbe in srbsko stvar v monarhijski ali izven nje. Obsodba še ni pravomočna, ker je vojaški pravdnik vložil priziv, češ, da je kazen 3 tednov premajhna.

Dnevne vesti.

— Pohvalno priznanje je sprejel četnik Filip Gantar, večletni slov. natak v Ljubljani za ureditev slavnostnega banketa visokih gostov, ob otvoritvi garnizijske cerkve v Wörlersdorfu pri Dunaju.

— Kolkovanje prošnje za oprostitve. C. kr. finančno ministrstvo je oddredilo, da morajo biti prošnje za oprostitve črnovotnikov od črnovotniške službe kolkovane z 2 K in priloge z 50 vin. Kjer ni prošnje, mora biti z 2 K kolkovana oprostitvena razvidnica II., eventualno razvidni seznam o opro-

stitvah II. Kolkovanja so prosti uradi, železnice, Rdeči križ, pomožna društva in obrati, ki so pod vojaško oblastjo. Oprostitvene razvidnice II. in razvidne seznamke II. je kolkovati na oni strani, kjer je podpisan pro-silec.

— Mnogo srčnih pozdravov vsem čitateljem »Slovenskega Naroda« pošilja fantje 3. nadomestne stotnije, 2. streleškega gorskega polka iz pustege Ennsa.

— Iz italijanskega vjetništva 10. junija 1918. Podpisani Slovenci pošilja iz vojnega vjetništva vseli mili slovenski domovini mnogo pozdravov. 17 mož je nas, ki delamo poljedelsko delo. Godi se nam tako, kakor sploh vojnem vjetnikom po večini. Na svide-nje! Korporal Jakob Goli iz Ljubljane, korporal Fran Ferlic iz Radeč pri Zidanem mostu, poddesetnik Emil Starovasin iz Trnoveli pri Celju, pešci: Josip Smode iz Vrhlaga pri Slovenski Bistrici, Josip Mirnik iz Lopate pri Celju, Franc Kuralt iz Zaboce pri Škofiji Luki, Rudolf Dimic iz Dola pri Ljubljani, Viktor Zunk iz Celja, Anton Nardin iz Vogrškega pri Gorici, Matija Jelacich iz Polja pri Vipavi, Andrej Kuder iz Petrovci pri Celju, Vinko Ajdnik iz Poljan na Stajerskem, Ferdinand Kajšler iz Vrbovega dola pri Mariboru in Ivan Robič.

— Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in oskrbo mladih v Ljubljani. Društvo je pristopilo kot »ustanovnik« z enkratnim zneskom 2000 K cestni okrajni odbor Kranjske gora. Društvo so darovali: C. kr. policijsko ravnanstvo Ljubljana 60 K; davčni urad na Brdu 214 K, 212 K in 210 K; okrajna sodnija Rateče 17 K 55 v, 7 K 55 v in 7 K 55 v; okrajna sodnija Ilirska Bistrica 20 K, 14 K 50 v in 4 K; okrajna sodnija Žuženperk 11 K; okrajna sodnija Cernole dvakrat po 7 K 03 v; okrajna sodnija Kostanjevica 3 K 50 v in dvakrat po 4 K; okrajna sodnija Višnja gora dvakrat po 3 K; okrajna sodnija Trebnje dvakrat po 2 K 25 v; okrajna sodnija Mokronog 3 K 50 v.

— Umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča v Ljubljani se odpre začetkom septembra. Umetniki, ki se niso niso prijavili naj to čim prej stori. Umetniki naj se vpošljejo najkasneje do 20. t. m. na naslov: R. Jakopič, Ljubljana, Turjaški trg 2.

— Občni zbor Šentpeterskih podružnic, moške in ženske sv. Cirila in Metoda vrši se je ob mnogobrojni udeležbi po štiriletni občni društveni staznaciji, dne 1. avgusta v hotelu »Tratnik« v Ljubljani. Po pozdravu predsednika, obč. svetnika g. Malvija in predsednice soproze ces. svetnika ge. Segove sledili sta poročili tajnika, tajnice, blaginjaka in blaginjarkarke. Nato volila sta se odbora. Izvoljeni so bili vsi prejšnji odborniki in odbornice. Kotirala sta se odbora z žel. uradnikom g. Črnetom in go. veletrževce Mencingerje. Ob vihrnem pritrjevanju in pod ovacijami prevzela je odstopajoča neumorno delavna tajnica gđ. Helena Baidkova na prošnji predsednika Malvija in podpredsednika Rohrmanna zopet posel tajnice. Sklenilo se je nadalje z vso vneto delovati za prosep družbi, ki je v zadnjih štirih letih grozno trpela in stala malone — pred katastrofo. Navzoči član daroval je povodom šestdesetletnice svojega rojstva 200 K (po 100 K) za slovenski ljudski šol v Mariboru in pri Sv. Vidu v Trstu in jih izročil blaginjavu. Ga. blaginjarkarke Potočnikova je končno nabrala med občanarji 130 K in hoče v kratkem dopolniti zopet kamen, kateri ima Šentpeterska ženska podružnica že pet.

— Oddaja čevljarske preje in čevljarskega sukanca čevljarskim mojstrom v Ljubljani in sodeim okraju ljubljanska okolica. Čevljarski mojstri v Ljubljani, ki si hočejo kupiti čevljarsko prejo in čevljarski sukanec, preskrbljen po trgovski in obrtniški zbornici, naj se zglase zaradi nakaznice pri združnem načelniku g. Karlu Kordežcu v Ljubljani. Rimska cesta 5, čevljari iz sodega okraja ljubljanska okolica pa pri g. Ivanu Kranjcu v Sp. Šiški št. 4. (tik cerkve). Nakaznice se bodo izdale le onim, ki se bodo z obrtnim listom izkazali kot upravičeni čevljarski mojstri. Izdaja nakaznic se prične v četrtek, dne 8. avgusta 1918. Nakaznice veljajo do vstetega 31. avgusta 1918. S tem dnem se prodaja zaključuje in pravica za nakup zapade vsem, ki je v tem času niso porabili.

— Prodaja čevljev pri Polaku. Ob petkih se navadno prodajajo pri Polaku, na Dunajski cesti čevlji. Človek si ne more skoro misliti, kakšen naval in suvanje je tam. Že v četrtek ob polдне pridejo ljudje iz vseh delov sveta in čakajo tam celo noč in še drugi dan. Nekateri med njimi, dobijo potem kar po 5-8 parov čevljev, katere pa ne rabijo za sebe, ampak jih odnelajo na Hrvaško in jih tam za dobiček prodajo. Pride pa domačin, invalid iz umetno noge, kateri rabi en par čevljev nujno za domačo rabo in prosi, ako bi jih dobil brez čakanja. Toda jih ne dobi! Pride zopet kadar se delijo, toda ne more na vrsto, ker je gneča prevelika. Prosi tam, da bi ga pustili naprej, ker ne more stati, toda tudi sedaj ga ne puste. Kakor se godi temu invalidu, tako se godi mnogim domačim zdravim ljudem. Tudi ti ne morejo priti na vrsto, da bi dobili za nainuinejšo potrebo, en ali dva para čevljev. Medtem, ko jih ptuici vsakikrat, toliko odpeljejo iz dežele! Ali ni mogoče drugače razdeljevati blaga, tako da bi ga domačini dobili ob svoji uri, kar ga rabijo za največjo potrebo!

— Oddajanje tobaka v Ljubljani. Ker bodo ljubljanske mestne trafike prejele svoj tobak za prihodni teden šele v ponedeljek in torek, prično imenovani (31.) teden z oddajanjem tobaka šele v sredo jutraj. Nestalni odjemalci morejo odsle — v kolikor je zanje tobaka — kupiti svojo enoto vsak dan tedna, izzvršni ponedeljek, od 8. do 49. ure dopoldne in vsak delavnik od 47. do 47. ure popoldne. V tem prodajnem času za nestalne odjemalce, se stalnim odjemalcem ne strže. Prihodni ponedeljek in torek se tobak ne bo oddajal, niti stalnim, niti nestalnim odjemalcem. Več trafik, ki imajo mnogo stalnih odjemalcev, nima množine za nestalne odjemalce ali ima

le majhno tako množino. Koliko se bo vsak prodajni čas delilo tobaka med nestalne odjemalce, kakova je množina za stalne odjemalce, kolikim stalnim odjemalcem more trafikant postreči s posameznimi vrstami tobaka — to in drugo je razvideti iz razglašene pritrje-nega zunaj in znotraj trafike. Ako me-ni kadilec, da je prikraščen, naj se pri-tiči pri pristojnem oddelku finančne straže. Sirovo in nepristojno nastopa-jočemu odjemalcu sme trafikant popol-noma odreči tobak.

— Prostovolni prispevki za vdov-ski in sirotinski zaklad c. kr. črnovo-niškega okrajnega povelstva št. 27. v Ljubljani. Glasom poročila upravnega odbora so dospeli temu skladu sledeči denarni prispevki: XXVI. izkaz: Oto Seydl, zobni atelje v Ljubljani 190 K; c. kr. črnovo-niški pešpolk št. 27. 857 kron 42 vin.; dosedaj se je izplačalo podpora 14.950 K.

— Zamuda brzovlaka. Današnji zjutranji brzovlak z Dunaja je mogel dospeti v Ljubljano šele popoldne, ker je odšel iz Glognice z zamudo 6 ur.

— Narodbe glede stanovanj. De-želna vlada razglašala: Na podstavi čle-na I. ukaza ministra za socialno skrb v porazumu z ministrima za notranje stvari in pravosodje z dne 28. marca 1918. drž. zak. št. 114. se v porazumu z deželnim odborom kranjskim za okoliš deželnega glavnega mesta Ljubljane zaukaže, da se docela uporabljajo predpisi I., II. in III. oddelka zgoraj omenjenega ministrskega ukaza.

— Za javno ljudsko knjižnico »Gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj« sta darovala g. Franc Kavčič, gostilničar na Pri-vozu in Josip Šlibar, trgovski zastop-nik vsak po 50 K. Imenovan gospod pa 20 K. Društvo se kar najiskrenejše zahvaljuje vsem trem darovalcem, zla-sti pa g. Kavčiču, ki se je že tolikrat spomnil šentjakovske knjižnice kot nad vse važne izobraževalnice ljud-stva. Naj bi našel posnemovalec zlasti zdaj, ko bo izdalo društvo nov imenik knjig, ki bo stal ogromno svoto.

— Mestna zastavljavnica ljublan-ska naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 8. t. m. redna mesečna dražba v mesecu decembru 1917 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure po-poldne v uradnih prostorih. Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovev zapadlih predmetov, temveč le najkasnejše zadnji uradni dan za stranek pred dražbo.

— Iz Spodnje Šiške. Kakor že jav-ljeno, se vrši v nedeljo, dne 4. vel. sr-pa ob 4. popoldne »pri Keršiču« v Sp. Šiški občni zbor Ciril - Metodove podružnice. Za ta občni zbor vlada ve-liko zanimanje in se obeta poleg na-rodnega dela tudi prijetno razvedril-o. Narodne dame bodo poskrbele, da ne bode nikomur dolgčas in gospa Keršič bo vsem pritožbam želočca ugodila. Toraj, jutri vse h Keršiču. Izlete odlo-žite za drugo nedeljo.

— Samomor. V Gruberjev kanal je skočila 20letna dekla Ana Oršivec. Trupla doslej še niso našli.

— Tatvine. Beguncu Andreju Batiču na Studencu je odnesel tat raznega bla-ga in oprave za 5000 K. — Mariji Per-čičevi v Zelinih je bil ukraden ier-men, vreden 1200 K.

— Zenska podružnica družbe sv. Ci-rija in Metoda za Radovljico in okolico vabi na občni zbor, ki se bo vršil v soboto 10. avgusta t. l. zvečer v salonu gostilne Kunsteli.

— »Gemeindeamt Veldes« — »Zupa-nija Bled«. V sredi jero z gradom, tak je občinski pečat Bleda še leta 1918. Da ni občinarijev sram takega škandala!

Na dopis z Bleda, ki smo ga pri-nesli 30. julija, se nam pojasnjuje, da se je edinemu mesariju na Bledu Ivanu Zrimcu, ki bi bil mogel priti v poštev v oni notici, godila krivica. Županstvo potrjuje, da je mesar Ivan Zrimec, ki kolje za občini Bled in Ribno, pod stro-go kontrolo. Vrniti mora vsak teden vse mesne karte, katerih se izda toliko, kolikor je mesa, torej on ne more skriva-ti ne privatnikom, ne penzionom dati-ti mesa; niti ne more skrivati klavi — ker živine nihče ne proda. Popolnoma je izmišljeno, da bi mu zaprli gostilno radi tega ali kakakega drugega vzroka.

— Iz Postojne. V nedeljo 28. julija t. l. se je vršil po 4. letih vsled vojskih razmer zadanega presledka v Narodnem hotelu Paternost ob oblihi udeležbi zopet občni zbor »Tamburaškega in dramatičnega društva« »Soviče« v Po-stojni. Na dnevnem redu je bilo poro-čilo prejšnjega odbora, nakar je sledil zelo vznemirjen govor gosp. farm. Frana Remsa o narodnem in kulturnem pome-nu dramatičnega in volitev novega pred-sednika in odbora po poročilu g. Remsa, da je pripravljeno »Gledališko društvo na Jesenicah« po možnosti zopet oži-velemu društvu pomagati, je predlagal g. Josip Lavrenčič, naj se mu za to dobrohotnost izreče zahvala, kar je bi-lo soglasno sprejeto. Posebna zasluga, da je vse tako živahno in navdušeno poteklo gre tamburašem, ki so zelo do-bro in neumorno svirali. Dalje namera-va društvo pristopiti k zvezi Slov. dram. društev, ki je pred vojsko obsta-la.

— Toča v Postojni. Dne 23. julija t. l. je uničila toča v posameznih krajih občin Vrem, Košane, Smihel, Zagorje in Knežak v političnem okraju Postoj-na vse poljske, travniške, sadne in tri-ne pridelke. Tudi na hišah je napravi-la toča zelo veliko škodo, tako da se ceni v najbolj prizadetem kraju Su-horju občine Košani škoda na strešni opoki na več vagonov. Vseled tega je prišlo prebivalstvo v največjo bedo. Posilanci Lovro Pogacnik, Gostinčar in tovariši so zaradi tega vložili v sebi poslanske zbornice 24. julija predlog, v katerem pozivljajo vlado, da naj pri-skoči prizadetim poljedelcem na pomoč ne samo s semenom, marveč tudi s ustavitvijo revizije živine in sena, nadalje z izdatno pomočjo v živilih do prihodnje žetve z uradno preskrbo gradbenega materiala in s popusti na davkih.

— Umrl je v Konjicah dne 2. avgusta g. Stanko Rus, sedmošolec I. c. kr. državne gimnazije, doma iz Grosuplja, sin znan Rusove rodbine na Grosup-ljem in brat c. kr. dež. vladnega oficija, N. v m. p. Preostali naše so-zalje!

— Pojasnilo o razdelitvi umetnih gnojil v ptujskem okraju. V Ptuj im-a svoj sedež dve podružnici stajarske kmetijske družbe in sicer kmetijske podružnice za Ptuiško okolico (t. i. slo-venska) in »Filiale der k. k. Land-wirtschaftsgesellschaft in Pettau« (nemška), pri prvi je odbor izključno slovenski, pri drugi pa seveda samo nemški. Povrh tega delujeta tukaj dve kmetijski zadrugi in sicer je ena iz-ključno nemška, druga pa ima popol-

noma slovensko vodstvo. Gosp. Fr. Mi-heliču na Dobravi (Hrvaško) ni pro-dala nikdar slov. podr. umetnih gnojil in seveda tudi ne slov. kmet. zadrugi; modre galice pa mu itak ne more pro-dati, ker to razdeljuje tukaj vsem vino-gradnikom okrajni zastop (ki ima nem-ško načelnstvo). Kolikor je nam znano, obojiti radi prodaje umetnih gnojil g. Miheliču neki »konflikt« med nemško podružnico in nemško kmet. zadrugo, kar pa nas Slovencev nič ne briga in na kar nimamo nikakega vpliva.

— Najprijetnejši detektiv Stuart Webbs (Ernst Reicher) igra danes v soboto, jutri v nedeljo in v ponedeljek v svojem najnovejšem in najlepšem fil-mu »Znamenje z lučjo« v Kino Central v deželnem gledališču. Več današnji inšerat.

— Kino Ideal. Danes v soboto izbran program. Nastopi priljubljena filmska umetnica Henny Porten v izvrstni šaloigri v 3 dejanjih: »Grafica« — ku-harica. V glavni in obenem dvojni vlogi Henny Porten. Poleg tega še jako zanimivi dramatični vojni prizori: »Junaki boji v snegu in ledu« v 2 de-ljih. Dolgost 700 m. Ta film vzbuja po-vsod splošno pozornost. Predstava od 4. ure dalje, zadnja ob 9/9. na vrtu. Svira odlična gledališka godba. Kino Ideal.

— Izgubil se je od cerkve sv. Antona na Viču do Rožne doline št. 139. riav črnokrižast plet. Pošten najditelj naj ga odda proti dobri nagradi pri g. Ma-riji Gale v Rožni dolini št. 139. pri Ljubljani.

— Pozabila je včeraj v tramvaju, naj-brže od magistrata do Ambroževega tr-ga neka gospa 10 knjig »Pota ljubez-ni«. 30 do 40 zvezkov. Kdor jih ima, naj jih odda na Poljanski cesta št. 58.

— Zatekla se je kokoš na Ahaclovo cesto št. 10. Pogreševalec kokoši naj se istotam zgleda.

— Kmetijske stroje vseh vrst ima v zalogi F. Hiti v Ljubljani, Martinaova cesta 2. Več inšerat.

Aprovizacija.

— Mast za II. in III. okraj se bo de-lila v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: V torek dne 6. av-gusta popoldne pridejo na vrsto stranke II. okraja št. 400 do 850, popoldne št. 850 do 1250, v sredo popoldne št. 1250 do konca, popoldne stranke III. okraja št. 1 do 400, v četrtek popoldne št. 400 do 800 in popoldne št. 800 do 1200, v petek popoldne št. 1200 do konca. Mast dobe — po 20 kg na osebo — izključno le one osebe, ki imajo izkaznico s kupo-nom za mesec julij. Cena 48 kron za kilogram. Posodo je prinesiti seboj.

— Cene kruha se bodo mnogo bolj dvignile, kakor se je še včeraj poročalo. Normalni hleb kruha bo stal 1 K 56 v namesto dosedanjih 72 vinarjev.

— Prodaja praških klobas po zni-žani ceni. Mestna aprovizacija bo pro-dajala klobase v ponedeljek dne 5. av-gusta popoldne v vojni prodajalni v Go-sposki ulici strankam z zeleno izkazni-co B od št. 500 do št. 600. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. kilogram štane 4 krone.

— Nove izkaznice za mlo. Proda-jalci mla se opozarjajo, da se sme od-dajati na nove izkaznice za mlo in si-ker: na prvi in drugi odrezek le po en kos v. z. mila ali le po en kos toalet-nega mila, na 3., 4., 5. in 6. odrezek pa le po 125 gramov milovega praška ali pa 200 g masčobe vsebujočih pralnih in čistilnih snovi. Na celo izkaznico se to-rej ne sme odda več kakor dva kosa vojnega ali toaletnega mila in 4 milove praške po 125 g ali 800 g masčobe vsebujočih pralnih in čistilnih snovi.

Prosveta.

— C. kr. dvorni operni pevec, gosp. Jufi Betetto je naš ljubljene, domačin, rodem ljubljancin in eden največjih pev-cev — umetnikov Slovencev. Njegovo nek-danje delovanje pri slovenski operi v Ljubljani in večletno, če se ne motimo, se-demletno delovanje na c. kr. dvorni operi na Dunaju, mu je doneslo že toliko uspe-hov, ugleda in simpatij glasbenega sveta, da smo Slovenci na njega upravičeno lah-ko ponosni. Veselimo se, da priredi v Ljubljani v četrtek, dne 8. avgusta kon-cert, h kateremu bodo pohiteli vsi njegovi nekdanji mnogobrojni prijatelji in občudo-valci. Betettovi uspehi na Dunaju so veliki in priznani v operi in v koncertih. Betetto velja kot mojster lepega petja. Lepota nje-gove kantilene še posebno v pesmih je ti-pična in umiljivo je, da sestavi Betetto spod-nej svojega koncerta tako, da prevladujejo pesmi in točke z lepo kantileno. Pevec upo-rablja leta in leta svojo pozornost na takozvano »nobleso v petju« in znano je iz mnogih virov, da ga v strokovnjakih kro-gih haš raditeja posebno visoko cenijo. Njegov glas ni toliko dramatične snovi in dramatičnega značaja, nego je pravi kras-ni tipični »basse chantant«.

Razne stvari.

— Zastori kot obleka. Državna obla-čilnica v Nemčiji je rekvirirala za oblačila brezplačno vse zastore. Namesto teh zas-torov debe stanovanci papirnatih zastore.

— Monakovska razstava v orijentu. Na prvi razstavi monakovske umetnosti v Carigradu, ki je bila vredna okoli 800.000 mark, je bilo prodanih raznih del za 400.000 mark. Razstavo je posetilo okoli 500.000 ljudi.

— Prvorstna fina kuharica se išče. »Innsbrucker Nachrichten« so prinesle pred par dnevi nastopni inšerat: Išče se kuharica za višje poveljstvo pri armadi na bojišču. Nastop 1. avgusta, plača do 150 K ob pro-sti prehrani. Ker se bo kuhalo za 70 oseb, naj se zgledajo samo v resnici prvorstne, fine kuharice. — Samo želja in repe ne bo kuhala.

— Zupan bolgarskega glavnega mesta obsojen radi zlorabe uradne oblasti. Vo-jaska sodnija v Sofiji je obsodila župana glavnega mesta Radeva na 2 1/2 leta težke ječe in na petletno izgubo časti, ker je bil oddal 160.000 kg sladkorja privatnim ose-bam, kateri je bil tako odtujen prebival-stvu. Soobtožena Armavdov in Sveštarov sta bila oproščena.

— Omejitev tramvajskega prometa na Dunaju. Zaradi vedno slabšega stanja vo-znega materiala, posebno zaradi pomanj-kanja motornih vozov, je sklenil dunajski mestni svet, da se s 15. avgustom občutno omeji promet električne železnice. Voziti bo nehala že ob 9. uri, intervali se poveča-jo, nekatere proge pa sploh opuste. Na predlog župana dr. Weisskirchnerja je mestni svet sklenil, da kot zadnje sredstvo predloži cesarju posebno spomenico in ga naprosi posredovanja pri civilnih in vojaš-kih oblastih, ker bi omejitev prometa silno občutno zadela ravno najrevnejše sloje.

— Franc Jožefova grenčica od-strani upadlost črevesnih mišic, po-spešuje obtok krvi v spodnjem telesu in povzroči zdravo prebavo ter mirno spanje.

Gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka. V me-secu juliju se je vložilo na vložne knjižice in na tekoči račun 14.622.185 K 30 vin., dvignilo pa 13.172.790 K 76 vin. Stanje vlog koncem julija 47.566.035 K 30 vin.

— Cene krompirja. Pridelovalce krompirja opozarjamo, da je sedaj obsto-ječa cena za krompir 68 K, veljavna le še do 10. avgusta. Od 10. avgusta pa do vseh 22. avgusta se pa cena ponovno zmanjša za 16 kron pri 100 kg.

— Cepitev prašičev proti rdečici v Spodnji Šiški. V ponedeljek, dne 5. avgusta ob 4. popoldne bo cepil gosp. mestni živi-nozdravnik, ravnatelj mestne klavne Ska-le v Spodnji Šiški na dvorišču g. okrajnega načelnika Josipa Seida prašiče zoper rde-čico, na kar se opozarjajo posestniki.

— Preselitev tržiške tovarne maka-ronov na Ogrsko. Iz Budimpešte poročajo, da je tržiška tovarna makaronov stopila v zvezo s parnim mlinom »Viktoria« v Kis-kunfeleghazi in se je preselila tja z vs-o svojo strojno opravo, ker v Trstu ne more vzdržavati obrata radi pomanjkanja moke.

— Balkansko trgovsko podjetje. Iz Monakovskega poročajo, da se je tam usta-novila družba z omejeno zavezo, z name-nom, da bo posredovala in gojila izmenja-vo blaga med Nemčijo in balkanskimi dr-žavami. Ta družba je raditeja velikega po-mena, ker so ji pristopile največje nemške banke, ki so že od nekdanj gojile trgovske zveze z Balkanom. Med drugimi bankami se je udeležila tudi berlinska velebanka S. Bleichroeder.

— Promet zasebnih vojnopoštih zavrtikov je zanaprej dovoljen pod ob-stoječimi pogoji na vojnopoštne urade 291, 454, 586, 593, 595, 647, 1056, 1057, 1058; ustanavljen pa na vojnopoštne ura-de 5, 142, 144, 194, 232, 265, 334, 342, 345, 349 in 362.

— V Bosni in Hercegovini se obe-ta dobra žetev. Poročajo, da je pričako-vati v Bosni in Hercegovini letos po-vsem dobre žetve. Koruze je obilo, to-baka pa bo v Hercegovini toliko, kolik-or ga ni bilo ob okupacije Bosne in Hercegovine dalje. V normalnih letih se je pridelalo 80—35 tisoč meterskih stotov tobaka, letos pa se ga pričakuje 50—60 tisoč meterskih stotov. Seno je boljše, kakor preteklo leto. Sadja je iz-redno mnogo posebno bo dosti sliv.

Poslano. *)

na uho tisti osebi, ki sedaj, peto leto svet-ovne vojne, nima boljšeje opravka, kakor da troši po nekem listu »Novicah« o meni lažljive vesti. Naj se tisti »milorajubni Lo-čani«, kakor se je podpisal dopisnik, ki pravijo, da se pri meni pričena ples v nedeljo popoldne, konča v ponedeljek ali torek. — Kar je seveda velika neresnica, le potolažilo, ako se je pri meni kdaj ple-salo, je bilo to le kako nedeljo popoldne, pa ne čez policijsko uru. Plesali so pa fant-je — dopustniki, ki se, prišedi iz fronte, kjer vrste težko službo v korist domovini, menda tudi radi povešale par ur v doma-čem kraju. Vsi dobri ljudje imo to od srca privoščilo. Policija in glavarstvo ima-ta pa tako čez glavo dela, da se prav res ne utegneta pečati z neslanimi izmišljoti-nami v »Novicah«.

Marija Katan.

v Škofji Loki, Kapucinsko predmestje 18.

* Za vsebino tega spisa je uradno-odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Peljete se na obisk v kino greste, v gledališče, v restavracijo in pustite vrata in skrinje takorekoč popolno-ma odprti! Ponajveč primitivne kluč-čavnice ne nudijo skoro nobenega var-stva proti vplomu s ponarejenim klju-čem ali vitrihom. Celo s skrivljenim žebeljem se dajo skoro vse te ključ-čavnice lahko odpreti! Patentirani var-nostni ključ »Viktoria« popolnoma od-strani vse te nevarnosti in zmanjša možnost vploma na minimum, cena ko-madu 8 K, po pošti 9 K. Edino zastop-stvo za jugoslovanske dežele in Bal-kan: glavno zastopstvo tvornice var-nostnih ključev »Viktoria« v Zagrebu, št. 25, Trenkova ulica 12, telefon 20 do 26. Mestna prodaja: Ilica 39, bazar König in M. Drucker, Ilica 39 in po skoro vseh trgovinah z železnino.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin oziroma brat

STANKO

sedmošolec I. c. k. drž. gimn.

po zelo kratki mučni bolezni, previden z sv. zakramenti, v naj-lepši dobi mladosti, danes ob pol 6. uri zjutraj v Konjicah mirno v Gospodu zaspal.

Truplo pokojnika se položi v Konjicah k večnemu počitku. Nepozabnega priporočamo v molitev in blag spomin. Sv. maša za draglega pokojnika se bo darovala v domači cerkvi.

Na Grosupljem, 2. avgusta 1918. 3945

Ivan in Marija Rus, starši. — Ivan, c. k. dež. vlad. oficijal, brat. — Mici por. Ogorevc, Berta, Pavla, Vera, sestre. — Pavel Ogorevc, svak.

Zahvala.

Za vse izraze sočutja in častno spremstvo k zadnjemu počitku mojega dobrega očeta se tem potom vsem najpriskrnejše zahvaljuje

žalnočja

Stana dr. Šturmova.

Na prodaj je LOKOMOBILA, Veliko posestvo

močna, malo rabljena, na močnem vo-zu montirana, 12 konjskih sil, 5 at-mosfer, se po nizki ceni prod-a. Kdo, pove upr. »Slov. Nar.« — 3808

obstoječe iz enonadstropne hiše spo-sobno za vsako veletrgovino in gostilno velikega sadnega vrta, njiv, travnikov in gozdov itd. se takoj prod-a. Na-slov pove uprav. »Slov. Nar.« — 3911

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču.

Sobota 3., nedelja 4. in ponedeljek 5. avgusta 1918

Znameniti detektiv

STUART WEBBS

v svojem napeto-zanimivem doživljaju

ZNAMENJE Z LUČJO

Prve predstave vsaki dan tudi mladini pristopne.

Torek 6., sredo 7. in četrtek 8. avgusta 1918.

Velicestni Robert Reinertov film:

AHASVER

Prvi del sijajne trilogije. — Ni za mladino.

Predstave se vrše v delavnikih ob 4., pol 6., 7. in 9. zvečer, v nedeljah in praznikih ob pol 11. do-poldan, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer. 3912

Izučena prodajalka

vešča galanterijske stroke, išče službe. Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 3935

Dobro ohranjeno

žensko kolo

se po nizki ceni prod-a. — Kje, pove upravnistvo »Sloven. Naroda«. — 3927

Velika hiša

v Ljubljani na ugodnem prostoru je ceno naprodaj. — Ponudbe (ne ano-nimne) pod: »Štev. 1834/3788« na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Iščete se

stanovanje z eno sobo in kuhinjo

za mirno stranko brez otrok za takoj ali pozneje. Kje, pove upr. Sl. N. 3951

Prodajalka

želi promentit

službo izarjena

je v špeceriji, manufakturi in trafiki.

Na plačo se ne ozira. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod »zvesta 3929«.

Nov črn površnik (halja)

za stavce ali trgovske pomočnike se prod-a. Kje, pove upr. »Slov. N.« 3858

3942

Boris Černe

Bertica Černe roj. Müllerjeva

poročena.

4. avgusta 1918.

Gorje pri Bledu.

Zagorje ob Savi.

3942

Otvoritev krznarske obrti.

Vljudno naznanjam slav. občinstvu osobito cenjen. damam,

da otvorim dne 5. avgusta t. l. samostojno

krznarsko delavnico

v kateri bodem izvrševal vsa v to stroko spadajoča dela ter sprejemal tudi popravila.

Vljudno se priporočam

Filip Bizjak, krznar, mojster v Ljubljani, Marije Terezije c. 13/9.

Prodaja se
salonska oprava.
Dunajska cesta 36. 3899

PRODAJALKA
mešane stroke in učenka se takoj
sprejmeta pri 3900

Pes-čuvaj,
močan in zdrav se kupi. Eventuelne
ponudbe na „Dolnisko pivovarno
Laško“, Laški trg, Spodnje Sta-
jersko. 3866

Kdor ima ob nenadni izselitvi
STANOVANJE
2 sob s pripadki, naj ponudi pod
„ROSTOVAR“ na upravništvu „Slo-
venskega Naroda“. 3894

PRODAJALKA
mešane stroke, večša slovenščina in
nemščina v govoru in pisavi, želi pre-
meniti mesto. Cenjena oglašila naj se
pošljejo pod naslov: „Prodajalica,
poštoležeče Trbiž I. (Tarvis)“. —

Kupim proti takojšnjemu plačilu
večje posestvo,
okolo 30 orolov ne v preveč hribo-
vitim kraju Kranjske. — Ponudbe pod
A. Z. pošto ležeče Postojna. 3813

Prodaja se
shramba za led
(Elekasten) dobro ohranjen, dolgot
143 cm, visokost 139 cm, širokost 81
cm. — Z. Dolenz, Kranj. — 3889

KONTORISTINJA
prvovrstna moč v knjigovodstvu in ko-
respondenci, se sprejme v večjo trgo-
vino na deželi na Stajerskem. — Vsa
oskrba v hiši, plača po dogovoru. —
Naslov pove uprav. „Slov. Narod“. 3814

SUHE GOBE (jurčke)
kakor tudi druge zaplembe ne podvr-
žene deželne in gozdne pridatke (ma-
line, jagode, med itd.) kupuje po naj-
višjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

100.- K nagrade,
kdor mi preskribi 3844
STANOVANJE
z 2-3 sobami ter pritlikinami za takoj
ali pozneje. Naslov pove upr. „Sl. N.“

Iščem
STANOVANJE
za takoj ali za november.
Naslov: Anton Bernik, dež. rač. svet-
nik v Ljubljani, Privoz št. 3. — 3884

Prodaja se
večja kakor tudi manjša množina
sadnega žganja.
Kje, pove uprav. „Slov. Narod“. 3876

Kupim
lahak voz na peresih
in kočijo.
Ponudbe: poštali predal 151. — 3909

Slov. narodne pesmi
za citre in petje.
Priredil in izdal podpisani. — Izšlo je
do sedaj devetoro zvezkov. Vsak zvez-
ek stane sedaj 4 K. — V par dneh
izide nov nekoliko manjši zvezek pod
naslovom „Grajski odmevi“. Vsebinska:
1. Trije prazniki: a) Božič, b) Novo
leto, c) Duhovo. — 2. Trije valčki: a)
Bistra Sava, b) Slovenskim mladen-
kam, c) Citin valček. Grajski odmevi
so brez besedila, torej samo za citre.
Cena je vsled velike dragine 4 K. —
Denar naj se blagoviti poslati naprej.
Tam, kjer ni cenzure, se lahko na po-
što nakaznico zadaj na odrezek na-
piše, kaj se naroča. — Priporočam se!
Iv. Kiferle v Ljubljani,
3850
Krojaška ulica 8/II.

Kumno, borovnice,
in vse zdravilne rastline
na debelo in drobno
kupuje
„HERBA“
sadržaja za uzgoj i izkoriščanja
vseh vrst rastlin, korjenj i
plodina 3864
Zagreb, Jurjeva ul. 18.
Ponudbe z vzorci in ceno.

Hammerles-dvocevka
se prodaja. — Naslov pri upravništvu
„Slovenskega Naroda“. 3941

Sprejme se poštena, nad 14 let stara
v specijalno in manu-
faktorno trgovino v bli-
žini Ljubljane, ki bi tudi
pomagala pri vseh domačih opravilih.
Hrana in stanovanje v hiši. Prednost
imajo bolj revne. Naslov pove uprav.
„Slov. Narod“. — Nastop takoj. 3926

Kupim
lepe suhe gobe
(jurčke) po najvišji dnevni ceni. —
Mihael Omahen, trgovec, Vianja
gora. 3907

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje
vedno in v vsaki množini ter plačuje
po najvišjih dnevnih cenah trg. firma
J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Knjigovodinja,
(če mogoče zmožna vseh treh jezikov)
vedno in v vsaki množini ter plačuje
proti dobri plači. Prosi se le pisno
obrniti na trdnjo P. Čuden, Prešer-
nova ulica v Ljubljani. Sprejme se
tudi urarski učene. 3940

STANOVANJE
s 3-4 sobami, kopalnico, električno
razsvetljavo, isto stalna stranaka v
Ljubljani, najraje v bližini realke. —
Cenjene ponudbe na uprav. „Sloven.
Nar.“ pod profesor na realki 3938.

DRVA,
hrastova, bukova, gabrova, brezova,
jelševa cepljena ali okrogla, 1 m.
dolga, kakor tudi kostanji, hrastov
in vsak drugi les kupuje po najvišji
ceni Alojzij Plaustner, Sv.
Jurij ob juž. žel. Plačilo takoj
proti duplikatnemu voznemu listu.

PEGE
rdečina na obrazu, rdeč nos, ogrce, pri-
šče, gube in ohlapno kožo, vse napake
politi odpravi z jam. staropreiskusena
Dr. A. RIXA pasta Pompadour.
Popolnoma neškodljiva. Lonček K 5.— : Dr. A. Rixa bi-
serno mleko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen,
steklenica K 6.—. Poštnina posebej. — Diskretno razpošilja
Dr. A. Rix, kozm. preparati, Dunaj IX., Lektorergasse
6 E. Zaloge v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. „Adrijas“, v Mariboru: Lekar-
ni „Pri Anđelju varhu“, „Pri Mariji pomočnici“ in drog. Wolfgram, v Trstu:
parfumerija Andreuzzi, Korso 5. 3466

VAROVALCE PODPLATOV
za vsako obutev pripravne nudi
samo preprodajalcem 3470
Sohlenshonervertrieb
L. Braunstein, Dunaj I.
Griehengasse 7, Abteil. 8.

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudij.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd./41.

SIGORIN
zatre čudovito naglo
STENICE
vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K.
Dobiva se povsod. — Glavna razpošiljalnica 3734
Lekarna „pri upanju“ Apotheke „zur Hoffnunge“, Pécs 45, Ogrsko.

100.000 i
Podgane, miši se popolnoma iztrebijo
s podganjo smrtjo. Ce
ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism.
Cena 4 K, 3 škatlice 9 K. — Stenice, uši, bolhe,
ščurke uniči radikalno z zalogo vred „TRIGER“.
Takošen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.
Cena 3 K, 3 kartoni 7 K,
KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12/C/31 (Ogrsko).

Kupujte le domač izdelki! to je
Emona
PRIZNANO **NABOLJŠE**
pralnilo
Dobiva se vseh prodajalnih i

Vila z vrtom
v krasni legi blizu kolodvora na Go-
renjskem se prodaja. — Interesenti naj
javijo svoj naslov pod „Slovenskega
100/3021“ na uprav. „Slov. Narod“.

Išče se
poštena služkinja
v boljšo hišo k manjši družini v Kr-
škem. Plača 40 K mesečno, dobra in
zadostna hrana. — Kje, pove uprav.
„Slovenskega Naroda“. 3933

Gospodična,
zmožna slovenščine in nemščine v go-
voru in pisavi, event. tudi italijanščine.
strojepisna z nekoliko knjigovodstvom.
se išče ob dobri plači takoj za Ljub-
ljano. — Pisemne ponudbe na pošto
predal 148. 3952

Gospodična
zmožna slovenskega in nemškega je-
zika, se sprejme za dve uri dopolne
eventuelno tudi 2 uri popoldne k otro-
kom. — Predstaviti se na Franca Jo-
zeva cesti 16/1. 3908

Sladkorja ni
potreba za konzerviranje sadja. Zahte-
vajte sredstvo za konzerviranje
sajda brez sladkorja v drogeriji
„ADRIJA“ v Ljubljani, Selenbur-
gova ulica št. 5. 3933

V deželni deski vpisana
graščina Steinbrunn
pri Radgoni: 203 orole z vsemi pre-
mičninami in z vso žetvijo se takoj
proda. Na vprašanja in osebni pregled
daje vsa pojasnila okrajništvo Stein-
brunn pri Radgoni. 3934

hrastova, bukova, gabrova, brezova,
jelševa cepljena ali okrogla, 1 m.
dolga, kakor tudi kostanji, hrastov
in vsak drugi les kupuje po najvišji
ceni Alojzij Plaustner, Sv.
Jurij ob juž. žel. Plačilo takoj
proti duplikatnemu voznemu listu.

PEGE
rdečina na obrazu, rdeč nos, ogrce, pri-
šče, gube in ohlapno kožo, vse napake
politi odpravi z jam. staropreiskusena
Dr. A. RIXA pasta Pompadour.
Popolnoma neškodljiva. Lonček K 5.— : Dr. A. Rixa bi-
serno mleko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen,
steklenica K 6.—. Poštnina posebej. — Diskretno razpošilja
Dr. A. Rix, kozm. preparati, Dunaj IX., Lektorergasse
6 E. Zaloge v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. „Adrijas“, v Mariboru: Lekar-
ni „Pri Anđelju varhu“, „Pri Mariji pomočnici“ in drog. Wolfgram, v Trstu:
parfumerija Andreuzzi, Korso 5. 3466

VAROVALCE PODPLATOV
za vsako obutev pripravne nudi
samo preprodajalcem 3470
Sohlenshonervertrieb
L. Braunstein, Dunaj I.
Griehengasse 7, Abteil. 8.

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudij.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd./41.

SIGORIN
zatre čudovito naglo
STENICE
vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K.
Dobiva se povsod. — Glavna razpošiljalnica 3734
Lekarna „pri upanju“ Apotheke „zur Hoffnunge“, Pécs 45, Ogrsko.

100.000 i
Podgane, miši se popolnoma iztrebijo
s podganjo smrtjo. Ce
ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism.
Cena 4 K, 3 škatlice 9 K. — Stenice, uši, bolhe,
ščurke uniči radikalno z zalogo vred „TRIGER“.
Takošen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.
Cena 3 K, 3 kartoni 7 K,
KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12/C/31 (Ogrsko).

Kupujte le domač izdelki! to je
Emona
PRIZNANO **NABOLJŠE**
pralnilo
Dobiva se vseh prodajalnih i

HARMONIKE
popravlja 3917
F. Vodišek, Spod. Šiška 156.

Možno in pridno
kobilo
zamenjam za
druga konja
in na pol krito
kočijo. — Ponudbe na Franca Jo-
zeva piva 66a, Ljubljana 7. 3892

Uradnik išče
STANOVANJE
s kuhinjo, 2-3 sobami, v mestu ali
v bližini mesta od avgusta ali sep-
tembra dalje. Ponudbe pod „Stano-
vanje“ na poštali predal št. 2,
Ljubljana. 3415

Stiskalnice
za stiskanje sena, papirja, odpadkov
itd. v bale (Ballenpresse) se odda. —
Ogledati v Ljubljani. — Vprašanje na
Kranjsko trgovino za tovarnino A.
Nagel v Kamniku. 3860

Prodaja se prostovoljno na Vrhniki
hiša
(trgovina) št. 268.
V hiši je tudi go-
stilna in trafika. —
Natančneje se poiz-
ve pri lastnici sami
Mariji Bučar, Vrhnika. 3693

Spretno
LIKARICE
se takoj za trajno sprejmo
pri
KARLU HAMANNU. 3603

Za Celje
Iščem spretno
ki bi bila obenem prodajalka. — Natančneje se izve v Spod.
Šiški, Vodnikova cesta št. 88, I. nadstropje. — 3905

Zamaški:
stari zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 55.—
novi zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 95.—
zamaški za sode, šampanjski zamaški, vroče, plahje prevzajem po
najboljših cenah po poštnem povzetju na svoje stroške. — Prejšnje vpra-
šanje pri zgoraj določenih cenah ni potrebno. — Firma J. Reimer, Tele-
trgovina z vrečami in zamaški, Gradec, Annonstrasse 28. — Telefon
1458. — Posredovalci se dobro nagrade. 3662

Najboljši nadomestek
pripraven za temeljito čiščenje je
toaletno cvetlično milo
parfimirano, elegantno adjustirano v kartonih s 30 komadi K 20.—
franko, ako se pošlje denar naprej 3675
JOSIP GUCKENTHALER & Co., OSIEK, SLAVONIJA.

Stavbni material.
Tvornica, obokana, krita s strešno opeko, se prodaja s stroji in
transmisijami vred; tvornica bi se tudi lahko podrla, da se dobi
opeka, kamen, železo, okna, vrata itd. Ozira se samo na direktne
reflektante. Ponudbe pod „Stavbni material 3936“ na uprav-
ništvo „Slovenskega Naroda“.

Prostovoljna prodaja posestva.
Prodaja se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Lu-
janske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orolov. Od tega je
15 orolov mliv, 5 orolov vrt in sadovnjak, 4 orole travni-
ka, 7 orolov vinogradi, 180 orolov loze, drugo pašniki z novo
prizemno hišo in gospodarskimi poslopi. — Cena 350.000 kron.
Bljiza pojasnila daje Mijo Ribič obč. tajnik v Netretici pri Karlovcu,
Hrvaško. 1656

Obvestilo.
Naznanjamo vljudno, da bomo imeli trgo-
vino in delavnico od 7. do 20. t. m.
zaprto.
S spoštovanjem
Ivan Jax & sin, Ljubljana. 3944

Pozor, brzojavka!
Prosim prepričajte se, kdo je najboljši plačnik. — Kupujem in plaču-
jem za stare prevrtane pa ne zlomljene zamaške od vinskih in sla-
tinskih steklenic do nadaljnjega za kg 55.— K in za nove 100.— K.
za vroče komad do 14.— K, za svilo 30.— K; kupujem tudi
stara raztrgana oblačila, batirane oboje, nogavice in cunje po
najvišjih dnevnih cenah, prevzajem vsakomnožino po pošti, ali
pridem, ako je več skupaj sam iskat. 3863
Prva graška trgovina z vrečami in zamaški
M. FISCHBACHER, Gradec
Münzgrabensstrasse N2 16.

300 kg trčanega medu
na prodaj. — Cena po dogovoru. —
Ponudbe pod „Med 3707“.

Prodaja se že rabljen
skobelni stroj,
širokost rezi 50 cm. — Naslov pove
upravništvo „Sloven. Narod“. — 3943

Kupi se
posestvo
majhno ali veliko. — Franc Kos, Li-
boje, pošta Petrovca. 3861

Krema za britje
najboljša kakovost, porabna brez vode,
velik lonček K 6.—
MILO za britje
pristno, najboljša vrsta, 1 komad K 3.—,
1 kg K 32.— Po povzetju pošlja M.
Janker, eksportno podjetje Zagreb
št. 15, Petrinjska 3/III, Hrvatsko. 3266

Kupujem umetno
zobovje
in splošno vse, kar je starinsko.
Posredujem pri prodaji posestev.
ALBERT DERGANČ, brivec
Franciskanska ulica 10. 1458

SVARILO!
Tvrdba Ivan Jelačin v
Ljubljani opozarja s tem vsako-
gar, da njen bivši uslužbenec Jo-
sip Boltar že nad tri leta ni več
pri njej v službi ter imenovani ni
upravičen sprejemati za njo denar
niti sklepati za njen račun kupčije.

MODISTINJO,
ki bi bila obenem prodajalka. — Natančneje se izve v Spod.
Šiški, Vodnikova cesta št. 88, I. nadstropje. — 3905

Zamaški:
stari zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 55.—
novi zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 95.—
zamaški za sode, šampanjski zamaški, vroče, plahje prevzajem po
najboljših cenah po poštnem povzetju na svoje stroške. — Prejšnje vpra-
šanje pri zgoraj določenih cenah ni potrebno. — Firma J. Reimer, Tele-
trgovina z vrečami in zamaški, Gradec, Annonstrasse 28. — Telefon
1458. — Posredovalci se dobro nagrade. 3662

Najboljši nadomestek
pripraven za temeljito čiščenje je
toaletno cvetlično milo
parfimirano, elegantno adjustirano v kartonih s 30 komadi K 20.—
franko, ako se pošlje denar naprej 3675
JOSIP GUCKENTHALER & Co., OSIEK, SLAVONIJA.

Stavbni material.
Tvornica, obokana, krita s strešno opeko, se prodaja s stroji in
transmisijami vred; tvornica bi se tudi lahko podrla, da se dobi
opeka, kamen, železo, okna, vrata itd. Ozira se samo na direktne
reflektante. Ponudbe pod „Stavbni material 3936“ na uprav-
ništvo „Slovenskega Naroda“.

Prostovoljna prodaja posestva.
Prodaja se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Lu-
janske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orolov. Od tega je
15 orolov mliv, 5 orolov vrt in sadovnjak, 4 orole travni-
ka, 7 orolov vinogradi, 180 orolov loze, drugo pašniki z novo
prizemno hišo in gospodarskimi poslopi. — Cena 350.000 kron.
Bljiza pojasnila daje Mijo Ribič obč. tajnik v Netretici pri Karlovcu,
Hrvaško. 1656

Obvestilo.
Naznanjamo vljudno, da bomo imeli trgo-
vino in delavnico od 7. do 20. t. m.
zaprto.
S spoštovanjem
Ivan Jax & sin, Ljubljana. 3944

Pozor, brzojavka!
Prosim prepričajte se, kdo je najboljši plačnik. — Kupujem in plaču-
jem za stare prevrtane pa ne zlomljene zamaške od vinskih in sla-
tinskih steklenic do nadaljnjega za kg 55.— K in za nove 100.— K.
za vroče komad do 14.— K, za svilo 30.— K; kupujem tudi
stara raztrgana oblačila, batirane oboje, nogavice in cunje po
najvišjih dnevnih cenah, prevzajem vsakomnožino po pošti, ali
pridem, ako je več skupaj sam iskat. 3863
Prva graška trgovina z vrečami in zamaški
M. FISCHBACHER, Gradec
Münzgrabensstrasse N2 16.

Vzamejo se v najem
trgovski lokali ali
večja skladišča.
Kupi se tudi hiša, pripravna za trgo-
vino v Ljubljani. Ponudbe pod „trgo-
vina 3782“ na uprav. „Sloven. Nar.“

Še je dovolj zaloge
seveda 3932
hrastovih parketov
in deščic.
JOSIP PUH, dobava in pokladanje
parketov, Ljubljana, Gradaška u. 22

Prodaja se
štedilnik
s ploščami velik na 2 pečnici; isto-
tam se tudi prodaja več moške in žens-
ke obleke ter raznovrstnega blaga,
tudi 2 dežulika. — Prodaja se najraje
za živež. Naslov pove upr. „Sl. N.“ 3877

Bele steklene drobce
glazevino
od steklenic in kozarcev kupuje po
najvišji ceni trg. 765
V. PÄNÖLZER, LJUBLJANA,
PRAŽAKOVA ULICA 4.

Za tri odrasle otroke iščem
vzgojiteljico,
ki je tudi pripravljena opravljati lahka
hišna dela. — Plača po dogovoru. —
Nastop 1. septembra. V. Scagnetti,
stavebnik, Ljubljana, Selenburgo-
va ulica 6, I. nadstropje. — 3894

Novosti razglednic:
umetniških, ljubavnih, šaljivih, nabo-
žnih, pokrajinskih, pomorskih, takih s
kinematografskimi umetniki itd. do-
bavlja najceneje Miroslav Eisenmen-
ger, Dunaj V., Schönbrunnerstr. 48
Cenovniki zastoj. 3897

V morskem kopalisku Gradec,
ki ima najlepšo budočnost, 3796
se prodaja vila
ležeča v bližini obrežnega kopaliska.
Vila je na vse štiri strani prosta, ima
krasen razgled na morje ter se sestoji
iz 1 salona, 16 sob, 6 kabineto, 1 ko-
palno sobo, kuhinjo in že opravljena
z najmodernejšim komfortom. Natan-
čneje podatke: Anton Budia, Trst,
Via Gaspare Gozzi No. 3, IV. nad.

3 elektromotorji,
istoimenskega toka, z napustnikom
(Anlasser) skoro novi, 1 1/2 PS, Siem-
ens & Halske, volt 150/150, 5 amp,
1220 obratov, 2000 K; 1 PS Scheiber
& Kneiser, volt 300, amp. 3-8, 1150
obratov, 1500 K, 1 PS, A. E. G., volt
300, amp. 317, 1410 obratov, 1600 K.
Naslov: Simon Hudritsch, Dunaj IV.
Dannhausergasse 5/3. — 3896

Pravi čebelni:
vosek
kupuje na drobno in debelo in
prosi za povzročene ponudbe tvrdka:
Ludvik Ungar, Trst,
ulica Garintha št. 23. 3949
Za pisma: poštali predal 117.

Tovarna slamnatih izdelkov
priporoča gg. trgovcem in cenjen.
občinstvu veliko zalogo:
različnih slamnatih šolnov
" " torbic (cekarjev)
" " predpražnikov
" " itd. 981
Cerar Franjo, tovarnar,
Stob, pošta Domžale.

Poročiti se želi
intelligenten gospod boljšega poklica,
33 let star, tačas vojak, z gospico ali
mlado, ne nad 26 let staro vdovo. —
Ozira se izključno samo na intelligen-
tno, v gospodinjstvu dobro izvežbano
Slovenko. — Ponudbe s sliko, natan-
čno navedbo preteklosti kakor premo-
ženjskimi razmerami se prosi pod:
„Bodočnost v Jugoslaviji 3018“ na
upravništvo „Slovenskega Naroda“. —
Tajnost castna zadeva, zato bezimno
odklonjeno.

ENGELBERT FRANCHETTI
brivski mojster,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 20
poreča 3928
da je vojaščine začasno opuščen
in da bode svojo obrt zopet vo-
dič osebnim in skrbel za dobro in
točno postrežbo ter se za mnogo-
brojen obisk najtopleje priporoča.

300 kg premoženja

dobi, kdor preskrbi rodbini (3 osebe) stanovanje 3-4 sob, z električno trično razsvetljavo in vsemi priključki za 1. november ali poprej v ali ob periferiji mesta. Ponudbe pod „300 kg 3874“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Sprejme se kuharica:

ki je samostojna in ki opravlja vsa hišna dela. — Plača po dogovoru. — Nastop takoj ali pozneje. — Naslov: E. Scagnetti, stavbenik, Šoltenburgova ulica št. 6, I. nadst. — 3855

Parna žaga z enim polnim jarmom in enim lesenim jarmom z električno razsvetljavo v Gorskem kotaru 1866

strojnika,

z večletno prakso na parni žagi. Nastop takoj, plača po dogovoru. — Ponudbe na trdnico Derencin & Krassich Reka (Finno). 3846

Čudovorno šilo

Šilo K 4-90 Siva (Stapa) kakor šivalni stroj. Najboljša iznajdba za krpanje usnja, stiganjih čevljev, konjskih opravi, odevi vseh vrst blaga obkles i. t. d. Jamstvo za porabnost. — Cena kompletne šile s sukancem, 4 različnimi šivankami in navodilom za en komad K 4-90, 3 komadi K 13-50. — Po povzetju pošila M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-48. 2953

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado in trajno temno pobarva. 1 steklenica + pošil. vred K 3-25

Rydyol je rešila voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s pošilno vred K 2-45.

Naslov za naročila: Jan. Grolich, Engel - Drogerie, Brno šte. 639, Moravsko.

Češko posteljno perje

puljeno, 1 kg belega prima puha K 45.—, finega belega s puhom K 26.—, ditto II. vrsta K 17.—, siv puh K 26.—, sivo perje K 7.50; — nepuljeno belo za kg prve vrste K 10.—, II. vrste K 7.— razpošilja po povzetju 3916

Irma Haldek, Praga-Smichov, Kinského tř. 1.

DAMSKA

MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena Varuje pred otiščanjem, dobro vsesava, pije, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Komplet garnitura K 8.—, 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.— 36.—, najfinjša pa K 44.— in K 50.— Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmivalni aparat 40.—, 45.— K. Pošiljatev diskretna. — Higijena, blaga trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI. Stieglgasse 15. 1199

Miši, podgane, stenice, ščurki.

Izdelava in razpošiljanje preskušeno radikalno učinkovitih uničevalnih sredstev, za katera dobivamo vsak dan priznala pisma. — Zoper podgane in miši K 5.—. Proti ščurkom in ščurkom K 5.—. Tinktura zoper stenice K 2.—. Posebno močna tinktura zoper stenice „Prevasil“ K 3.50. — Uničevalce moljev K 2.—. Prašek zoper mrčes K 1.50 in 3 K. Razpošilja se temu K 1.20. Tinktura zoper človeške uši K 1.50, za živinske uši K 2.—. Prašek zoper uši v obleki in perilu K 2.—. Tinktura zoper paste bolhe K 1.50. — Prašek proti perutninskim ušem K 2.—. Tinktura zoper mrčes na drevo in zelenjavi (rastlinske škodljivce) K 3.—. Pošilja se po povzetju. — Zavod za uničevanje mrčesa M. Janker, Zagreb 15, Petrinjska ulica 3. 2479

Izpuščaje

hrano, arbedice, grinto in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače maslo. Ne umaze, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojnat K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože škotljica K 3.—. Oboje se dobi prot. vposlatvi zneska od Paratol-Werke Apotheker Ulmer, v Budimpešti VII-24. Rózsa ulica 21.

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavlja samo edina češka trdnica JIRI FINKE, Praha II, na Moráni č. 5.

Tvrška Feliks Urbanc v Ljubljani

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da ostane trgovina na debelo in drobno od 1. do 31. avgusta zaprta. 3863

Zajamčen uspeh. Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 3345 dr. J. Rixa kreme za prsi, ki so vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Polzkušana pušica K 5.—, velika pušica, zadostna za uspeh K 10.—. Pošilja posebej — Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Laktiergasse 6/E. Zaloge v Ljubljani: drog. Kanc in „Adria“, Zaloge v Mariboru: lekar. Schützengel, Mar. pom. in parf. Hofman. V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

Za kritje streh najboljša, odbrana

STREŠNA OPEKA

navadna (Biberschwanz) in zarezana strešna (Strangfals) lastnega izdelka se dobiva v izvrstni kakovosti in vsaki količini pri 3307

FRÖHLICH & BICHLER,

tvornica glinastih izdelkov KARLOVAC. Izvoz in odprava dovoljena s dolensko železnico.

Tvrška Gričar & Mejač

Prešernova ul. 9.

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da ostane trgovina od 5. do 26. avgusta 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

Suho sadie!

v prekrasni, neprekosljivi kakovosti dosežete samo s

kvalitetnim sušilnikom strojna tvornica Friderik Haas, dr. Neuwerk, Lennop. Generalni zastopnik: Ing. Julij Arnold Schwarz, Dunaj XV. Langmalsegasse 1. — Solidna, primerna konstrukcija, pripravno ravnanje, skoro nepokončljiva stanovitnost, obrat brez ovir, velik prihranek pri porabi pare. — Odlični strokovnjaki sušilne industrije pravi: „Kvalitetni sušilnik sistem Haas je nedosežen za paradižnike, fižol in grah, dalje za čebulo, aprikoze, slive. — Za to sušilno blago prekrasni kvalitetni sušilnik sistem Haas vsak drugi aparat. — Pri sušitvi paradižnikov in aprikoz nasuši kvalitetni sušilnik ob izvrstnem izgledanju blaga več nego dvojno množino proti pri nas porabljenim drugim aparatom.“ 3385

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavlja samo edina češka trdnica JIRI FINKE, Praha II, na Moráni č. 5.

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

Suho sočivie!

v prekrasni, neprekosljivi kakovosti dosežete samo s

kvalitetnim sušilnikom strojna tvornica Friderik Haas, dr. Neuwerk, Lennop. Generalni zastopnik: Ing. Julij Arnold Schwarz, Dunaj XV. Langmalsegasse 1. — Solidna, primerna konstrukcija, pripravno ravnanje, skoro nepokončljiva stanovitnost, obrat brez ovir, velik prihranek pri porabi pare. — Odlični strokovnjaki sušilne industrije pravi: „Kvalitetni sušilnik sistem Haas je nedosežen za paradižnike, fižol in grah, dalje za čebulo, aprikoze, slive. — Za to sušilno blago prekrasni kvalitetni sušilnik sistem Haas vsak drugi aparat. — Pri sušitvi paradižnikov in aprikoz nasuši kvalitetni sušilnik ob izvrstnem izgledanju blaga več nego dvojno množino proti pri nas porabljenim drugim aparatom.“ 3385

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavlja samo edina češka trdnica JIRI FINKE, Praha II, na Moráni č. 5.

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

Suho sočivie!

v prekrasni, neprekosljivi kakovosti dosežete samo s

kvalitetnim sušilnikom strojna tvornica Friderik Haas, dr. Neuwerk, Lennop. Generalni zastopnik: Ing. Julij Arnold Schwarz, Dunaj XV. Langmalsegasse 1. — Solidna, primerna konstrukcija, pripravno ravnanje, skoro nepokončljiva stanovitnost, obrat brez ovir, velik prihranek pri porabi pare. — Odlični strokovnjaki sušilne industrije pravi: „Kvalitetni sušilnik sistem Haas je nedosežen za paradižnike, fižol in grah, dalje za čebulo, aprikoze, slive. — Za to sušilno blago prekrasni kvalitetni sušilnik sistem Haas vsak drugi aparat. — Pri sušitvi paradižnikov in aprikoz nasuši kvalitetni sušilnik ob izvrstnem izgledanju blaga več nego dvojno množino proti pri nas porabljenim drugim aparatom.“ 3385

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavlja samo edina češka trdnica JIRI FINKE, Praha II, na Moráni č. 5.

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

zaprta. 3689

Prevozna lokomobila
v dobrem stanju za obrat, 20 HP, je
naprodaj pri A. Nagel v Kamniku.

Trgovski pomočnik
1886 službe. Najrajši v kaki večji tr-
govini. Naslov pove upr. »Sl. N.« 3873

Stanovanje:
2 ali 3 sobami in kuhinjo 1886 mirna
stranka brez otrok za takoj ali no-
vembra termin. — Kdor odda ali
preskbi stanovanje, dobi dobro nagra-
do v živilih. — Naslov pove upr.
»Slovenskega Naroda«.

KUPUJEM
pri meni kupljene šivalne stroje na-
zaj in plačujem po najvišji ceni.
Ponudbe naj se pošiljajo na naslov:

Jos. Petelinc
tovar. zaloga šivalnih strojev
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Proda se
večja množina raz-
ličnih suhih barv
os. kreda (Grund-
kreide), plovec
(Bimsstein), stroj
za čiščenje meda,
mlin za kavo ali žito in mlin za mak,
kopirne stiskalnice, kozarci za kompot,
brusi, vozček z enim kolesom in še
druge stvari, v sedanjem času potrebne.
Fran Kraigher, Ljubljana, Gospo-
ska ulica št. 5. 3852

Karel Linhart
urur
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.
Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na
mihalo s polnim bitjem, stenskih in
kuhinjskih ur, budilk.

Miklajste vojne ure, ure v zapest-
nicah z radijem kazalnikom
ali brez njega, zaloga srebrnih in
niklajstih ur, »Ome ga« po najni-
žjih cenah. 131
Popravila se izvršujejo najbolje.

Stampilje
vseh vrst za urade
društva, trgovce
ANTON CERNE,
graver in izdelova-
telj kancurovih
stampilij
Ljubljana, Dvorski trg št. 1.

8 vinarjev
(za poštno dopisnico)
Vas stane moj katalog,
ki se vam pošlje na za-
htevo zastonj.
Prva tovarna ur
JAN KONRAD,
c. i. kr. dvorni založnik v Mostu
(Bratislava) št. 1957 (Češko). Niklajste
ali jeklene anker-ure K 26.—, 28.—,
30.—, bela kovina (glorja srebro) gol-
din ali jeklo remont. z dvojnimi po-
krovom K 35.—, 40.—, 50.—, 60.—,
Budilke K 16.—, 18.—, 20.—, 3 letno
jamstvo. Pošilja se po povzetju. Za-
mena dovoljena ali denar nazaj. 736

F. Batjel
Gorica — Ljubljana
Stoma ul. št. 2-4. Stari trg št. 28.
Trgovina in mehanična delavnica
Moška in
ženska
dvočkolesa
s staro pnevmatiko.
Šivalni in pisalni stroji,
gramofoni.
Električne žepne svetilke.
Najboljše baterije.
Posebno nizka cena za preprodajalce.

Tvrdba J. Kostevc

naznanja cenj. odjemalcem, da ostane
trgovina od 1. do 18. avgusta 3799

zaprta.

Lepota je sreča!

Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je končno
posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne neči-
stosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nosna in obrazna rdečica te-
kom nekaj dni sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri sta-
rejših damah, mladostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in
ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih
priiznanj! Vsakomur dajem proti retour-znamki popolnoma zastonj
pojasnila. Pišite takoj na: L. Decker, Dunaj 56, Predal 19.,
oddelek 36. 1129

Priporočila se tvrdka

JOS. PETELINC, LJUBLJANA

tovar. zaloga šivalnih strojev za obrt in domačo robo,
ter njih delov, igel in olja.

Istotam prodaja galanterijskega blaga, ter potrebščin za šivilje,
krojake in čevljarje. Postrežba točna in solidna — cene zmerne.

blizu frančiškanskega mostu levo, ob vodi sv. Petra nasip 7.

Priporočam
granate in ploš-
čate na bencin
vseh vrst in
kres. kamenčke.
vžigalnike

Trgovcem popust.
Puch, Waffennrad, Rambler, Kosmos
vozna kolesa (brez pnevmatike), kolesne dele, gumi-
jevo raztopilo itd. — Razne dele za šival. stroje, olje,
čolničke, šivanke in dr. 3316
specijalna trgovina s šivalnimi stroji, kolesi,
Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Krepilno konjsko krmilo

obsega maščobo, beljakovino in slad-
kor, popoln nadomestek za

OVES.
Pri vojaštvu, rudnikih, mlinih,
industrijskih podjetjih in pri ve-
čjih hlevih, gospodarskih zadru-
gah itd. itd. za slabo hranjene
ali težko delajoče konje. —
V vsaki množini ga oddaja

Podjetje za krepilno krmilo

„**VIKTORIA**“

v Ljubljani, Gradišče št. 10.

Zahtevajte poizkusni koli krmila od 10 kg naprej proti
zaračunu. — Cena za kg samo K 2.20.

Pri naročitvi pošljite vreče.

Pismena vprašanja samo: Ljubljana, poštni predal 148.

Prospekti zastonj. 3922

Ročni mlin za žito.

(Obl. var.)
Moj originalni ročni mlin za žito z
masivnim hrastovim ali železnim okro-
vjem, predobitnikom in polžem, iz-
boren za debelo drobljenje ali fino
mletje vsake vrste žita, preprosto pa
stanovitno izvršen, z izmenljivimi mlev-
nimi ploščami iz trjenega materiala in
pri največji porabi skoro nepokončljiv.
Model 4 z ročico za mali obrat, teža
7 kg, K 120.—. Model 5 z ročnim
zamašnjakom za večji obrat, okoli 12
kg, K 160.—. Rezervne mlevne plošče
K 8.— par. Masivna lesena ali že-
lezna stojala s predalom K 80.— po-
sebej. — Razpošilja se z Dunaja proti
poizjavi K 20.— naprej, ostanek po
povzetju. Generalno zastopstvo
Max Böhnelt, Dunaj VI.,
Margaretenstrasse 27, Abt. P 17
Za preprodajalce. 3075
Prospekti zastonj.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „**SKABA-
FORM**“ masilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni
lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.

Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri slatnem jelenu“,
Ljubljana, Marija trg. 880

Pozor na varstveno znamko „**SKABAFORM**“

Tvrdba A. Šinković nasledniki

Mestni trg 19

naznanja cenjenim odjemalcem, da ostane trgovina od 5.
do 26. avgusta 3902

zaprta.

Naznanjam, da sem otvoril lastno

**trgovino s stavbnim lesom,
deskami in drevi za kurjavo**

na Dolenjski cesti 12 v Ljubljani, nasproti strelišča.
Skladišče tudi ob Izanski cesti. — Kupujem in spre-
jemam naročila na drobno ali na cele vagone.

Priporočam se z veselo spoštovanjem 3817

Fran Šuštar, prej vodja podružnice A. Kobi.

Modni salon
Stubly-Maschke

Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.

Priporočam
:slamnike:
svilene klobuke in čepice
najnovjših oblik
za dame in deklice
Popravila se sprejemajo.
Zalni klobuki vedno v zalogi.

Za jesensko sezono

pobarva vsako blago za moške
in damske obleke, kakor tudi cele,
nerazparane obleke v poljubnih
barvah v splošno zadovoljnost

Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. št. 3.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Pozor, trgovci!!!

Nadomestek zrnatu kave, najbolje kakovosti lepo zavito
v kartonih po 1/4 in 1/2 kg nudim:

pri odjemu 50 kg. po K 11.50
" " 100 " " " 11.—
" " 500 " " " 10.50
" " 1000 " " " 10.—

Pri večjem odjemu do 1 vagona znaten popust. — Odpošilja
za naprej poslani denar ali proti akreditivu eksportna tvrdka:

Gjorgje Vučković, Zagreb,
Nikolićeva ulica 9.

Odpošilja se sigurnim in stalnim naročiteljem tudi
z izvoznico v vse kraje Avstrije. 3769

Naročite hitro, dokler traja zaloga.
Kavni nadomestek s sladkorjem „**MILKA**“, pravi
„**MILKA**“ vanilinsladkor, prašek za peko (Backpul-
ver), toaletno milo, milo za brivce, čaj, kakes ter
vse ostalo špecerijsko, kolonialno blago proti po-
izjavi 75% zneska naprej, ostanek po povzetju.

Eksportna znamenita firma
Proizvodi „Milka“ Zagreb.

Preblavsko SLATINO

(Gajev vrelce)

priporočila v večji množini ali posame-
zne zaboje **Fran Šuštar, zaloga piva**
Görs, Ljubljana 7. 3833

Iščem STANOVANJE

s tremi sobami ali več, z električno
razsvetljavo in vsemi pritliklinami, po
možnosti v bližini pošte za takoj ali
pozneje. Cenjene ponudbe na upr.
»Sl. N.« pod „suhlo in zračno 3857“.

Na račun ali v našem se odda

gostilna

pri Štefanu na Miklošičevi cesti 4.
— Pismene ponudbe sprejema lastnik
**Alojzij Pogačnik, Ljubljana, Miklo-
šičeva cesta 4, I. nadstropje. 3833**

Kupi se dobro ohranjena

salonska garnitura

in nekaj zastorov (šipkastih).
Polovico kupnine se da eventualno
tudi v živilih. — Ponudbe pod „sa-
lonska garnitura 3881“ na upravn.
»Slovenskega Naroda«.

Pravi
trčan med

kupuje v vsaki množini od čebelarjev.
Ponudbe z navedbo cene naj se pošlejo
veletrgovini 3070

Pavel Šega
Gradec, Grazbachgasse 30.

ŽENITEV.

Vdovec, državni uradnik, 44 let star,
z odraslimi otroki, želi v svrhu za-
kona znanja z omikano, dobrosrčno
gospico ali vdovo brez otrok z nekaj
imovine in ne pod 32 let staro, mir-
nega značaja, čiste preteklosti, dela-
vno, varčno in povsem večjo gospo-
dinjstva, koje vodi mora sama. Le
resne ponudbe s sliko, ki se vrne, z
opisom razmer in pravilnim naslovom
do 10. avgusta t. l. pod „**Udobnost**
št. 12714/3811“ na upravn. »Sloven.
Naroda« — Tajnost zagotovljena. —

Priporočamo krasne
BLUZE plašče, jopice,
krila, kostume,
nočne halje, pe-
rilo, modne pred-
mete, športne klo-
buke in steznike. Zelo solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
2852 Fine

otroške oblekce
in krstne oprave.

JOS. ROJINA
modni atelje za gospode
== LJUBLJANA ==
Franca Jožefa cesta 3.
Vojaške=uradniške
== UNIFORME ==
po meri v najkrajšem času.

Kupujem zmedene
ženske lase.

Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Zrnančo št. 3.

POZOR! Zaradi vpoklicanja v
vojaško službovanje je lokal odprl
samo za prodajo blaga in sicer
ob delavnikih samo od 9. do pol 1.

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 279,050.534-29.

Glavnica K 50,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

Kredite za aprovizračne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke o. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.